

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-heteses péld. sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fill.

NEKIJELT ÁR: 20 HÍR

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesülé-
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 151.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, augusztus 7.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezéreltek: A főispán.
- A horvát országgyűlést fölösztatják.
- Vasárnap nincs trafik!
- Tót nemzetiségi mozgalom az általános választói jogért.
- Megégetett búcsús.
- Wekerle Lueggerrel paktál.
- Öngyilkosság a templomban.
- Egy szélhámos nő kalandja.
- Az Eránosz-dráma.
- Megtorlás az európai áldozatokért.
- Becsületsértő öreg urak.
- Spanyol szédelgés Aradon.
- Vasuti katasztrófák mindenfelé.
- Társa: Tavasz hangok. Irta: Gorkij Maxim.
- Gyermek a Mária-hajón. Irta: Ady Endre.

A főispán.

Arad, augusztus 6.

Károlyi István grófnak örökét, a nagy-károlyi mandátumot fölajánlották Károlyi Gyula grófnak, Arad főispánjának. Ebben a pillanatban még teljes tájékozatlanság ül rajtunk arra nézve, hogy Károlyi Gyula gróf a mandátumot elfogadja-e és hogy fölcseréli-e a főispáni székekkel. Csak valószínűséget építhetnek a kombinációk, amelyek helyét bizonyosan a legrövidebb idő alatt elfogják foglalni a pozitívumok. Anynyit minden kockázat nélkül meg lehet állapítani, hogy Károlyi Gyula gróf a parlamenti szereplésben, a képviselőségben nem talál csábítót. Ha a mandátumra vágyott volna, ez a vágya beteljesedhetik vala a legutóbbi általános választások idején, amikor a pécskai mandátumot fölajánlották neki. Azok a kevesen, akik némi joggal intimusainak nevezhetik magukat, az egyéniségét egész másféleképpen mondják, mintsem hogy a mai parlamenti életben részt venni kedve lenne. Másfelől azonban nem lehet kizártnak tartani, hogy az elhunyt iránt való kegyeletből, a családi érzésektől indítva elfogadja a Kaplony-nemzetség ősi fészkeinek parlamenti képviselőjét. Némely főuri család egy-egy kerületet szinte a hitbizomány természetével bírónak tekint; s ha Károlyi Gyula gróf nem is gondolkodik így, bizonyára talál némi természetest abban, hogy a nagykárolyi mandátumot ezután is a Károlyi grófi családnak tekintélyben legelő álló sarja viselje. Hogy a képviselői állás több-e, csekélyebb-e a főispánságnál, bizonyára nem esik számításba nála, aki a főispánságban se a méltóságot kapta, s aki a képviselőséggel se emelkednék rangjában és tekintélyében.

Most még az előtt a lehetőség előtt állunk, hogy Károlyi Gyula gróf elhagyja Arad város és Arad vármegye főispáni székét. És ezzel a lehetőséggel érdemes akkor is foglalkozni, ha e sorokkal egy időben, a lap belsején már határozott hírt jelentenek arról, hogy Károlyi Gyula gróf

nem lesz képviselő. Nem sokkal több, mint egy éve, hogy Károlyi Gyula gróf Arad főispáni állását viseli, — s ez az alkalom mindjárt arra is kínálkozik, hogy Károlyi Gyula gróf főispán működéséről néhány szót ejtsünk.

Károlyi Gyula grófnak politikája nem a mi politikánk — és ezzel oly nagy elválasztó vonalat irtunk körül, amely elárulja, hogy Károlyi Gyula gróf nem mitőlünk várhatja a kedveskedő bókákat. Nem áradoztunk a dicséretében, amikor az volt az egyedüli és legfőbb érdeme, hogy negyvennyolcas főispán. És ép azért, mert Károlyi Gyula grófnak, a politikusnak nem vagyunk adósai: tisztábban és függetlenebbül szólhatunk róla, a főispánról.

Annak idején se titkoltak s most is elmondjuk: Arad bizonyos tartózkodással fogadta Károlyi Gyula grófot, a főuri főispánt. Ha a demokrata érzéseinknek van is hibája, Arad mégis megmaradt az iparos- és kereskedő-familiákból kinőtt polgári városnak. Mánás-társaságunk nincsen, mint például Kolozsvárnak: a zsen-trink se olyan elhíresült, mint a bihari, vagy csak a hevesi. Az alkotmányos élet óta, sőt negyvennyolcig visszamenve, Aradnak nem volt gróf, vagy csak báró főispánja; azok a ködös idők, a mikor gróf Grassalkovich, a később herceggé vedlett, volt Aradmegye élén, rég a felejtésbe veszték. A pesszimisták lelkében az a gondolat is talaját lelt: vajjon nem mánás-passzió nála a főispánság, mint más-nál a lóverseny, vagy a politizálás?

Károlyi Gyula gróf a főispánságban is megmaradt főurnak. De az ő főuri mivoltában nem a gőg uralkodik. Az előre volt látható, hogy Arad társaságával szemben mindig bizonyos splendid isolation-ban marad: de ez a tartózkodás csak azoknak fájhatott, akik a főuri világgal való érintkezésben valami lelket bizsergető kéjt találnak. Az ő főuri érzései bizonyos öntudatban csucosodtak ki. Mi kétségbe vonhatjuk és nem is ismerjük el annak a rendszernek a jogát, amely szerint a közéleti szereplés, a politikai és társadalmi pozíciók a ranggal és a vagyonnal együtt örökölhettek legyenek, apáról-fiúra szálljanak; de azért meg tudjuk érteni a főuri családok egyes tagjaiban azt az ambíciót, hogy a családi tradíciókat, ezt a rendszert igazolják. Károlyi Gyula gróf főúr és tudja, hogy mint főúr és mint Károlyi gróf fokozott felelősséggel tartozik annak a hivatásnak, amelyet vállalt. Más talán beérheti azzal a gyönyörűséggel, amit e hatalmas és tekintélyes hivatal viselése, csillogtatása nyújt: ő azonban nem keresi, s nem is tudná megtalálni ezt a gyönyörűséget. Ezért mereven elválaszt minden salangot attól, ami a hivatalával jár, annak

meg akar felelni, s ha ez főuri passzió, mindenesetre a legtöbb tiszteletreméltó passziók közé tartozik.

És el kell ismernünk, hogy ezt az igyekezetét sikerek kísérték. Szaporán irtotta Aradvármegye községi közigazgatásának vadhajtásait, élődijeit s erélyesnek mutatkozott, amikor Aradon a gyöngéd elpalástolás akart bünöket és lejárt rendszert a nyilvánosság elől megóvni. De mindennél nagyobb értéke van Aradra nézve egy szép elvi álláspontjának. Tudja, hogy amikor Arad főispáni székét elfoglalta, ezzel a kormányynak is szolgálatot tett: s elvárja, hogy ez a körülmény ne mosódjon, ne felejtődjön el. A városi közgyűlésen, amikor Arad mellőzését panaszolták, energikusan jelentette ki, hogy mihelyest ilyen mellőzést tapasztalna, azonnal levonná a konzekvenciákat. És ezt a kijelentését szintén az a főuri, erős önérték diktálta: mihelyest a kormány azt a várost, vármegyét, amelynek Károlyi gróf a nevét, a munkáját odaadta. Hamupipókének nézi, nos, akkor már Károlyi gróf nem viselne főispánságot Hamupipóke-vármegyében.

Hizelgés és hipokritaság nélkül, őszintén sajnálnók, ha Károlyi Gyula gróf elhagyná a főispáni széket. Nemesak azért, mert elvesztenék a kormány előtt nagy tekintélyben és sulyban álló főispánt, de azért, mert ha Károlyi Gyula gróf tovább is azzal a komolysággal viseli hivatalát, mint eddig, attól jót lehet várni. Mint politikus, a mellett, hogy minden alkalommal hangsúlyozta a függetlenségi és 48-as elveihez való ragaszkodást, tárgyilagosa tudott maradni minden irányban és föltehető róla, hogy választások idején, a mikor pártok és jelöltek össze fognak csapni, ugyanebben az előkelő objektivitásban marad s a hivatalt, amelyet olyan őszintén megbecsült, nem kapcsolja össze kortes-szolgálatokkal.

És még egy szempontból sajnálni való lenne, ha a főispánságból távoznék. Az utód kérdése körül kétségtelenül fölcspódnának azok a hullámok, amelyek másutt kavarganak a főispáni székek betöltésénél. Nem az a mérvadó, hogy arravaló-e valaki, érdemes-e a főispánságra, de az okoz tusákat: hatvanhetes, vagy negyvennyolcas legyen-e a főispán. S talán szivesebben vesznek egy értéktelen negyvennyolcast, mint egy arravaló hatvanhetest. Pedig ennek még elvi jelentősége sincs. A függetlenségieknek bizonyára nem lenne kisebb okuk becsülni Károlyi Gyula grófot, ha történetesen hatvanhetes lenne.

Nem hiszünk a valószínűségében, hogy Károlyi Gyula gróf a mandátumot elfogadná. Határozott, erős természetű ember, aki, ha már a vállaira vett valamit-

alig egy év után, félbemaradt munkával, aligha dobja azt le. De ha lelkében rég megszületett is az e határozás, ha formát is adott neki, a távozás lehetősége bizonyára alkalom volt arra, hogy olyan helyről, ahonnan nem bókokhoz szoktatták, elmondják: kár lenne, ha elmenne.

A horvát országgyűlést feloszlatják.

Új választások a küszöbön.

Ujabb pártalakulás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 6.

A horvát országgyűlés valamennyi pártját a választásokra való előkészületek foglalják el, annyira általánossá lett a vélemény, hogy a feloszlatás immár csak napok kérdése. Egyesek már az új választások napjáról is tudni vélnek: eszerint szeptember 4 ikén lennének majd Horvátország-szerte az új választások. Illetékes helyen még a feloszlatás bizonyos voltáról sem tudnak, még kevésbé a választások napjáról.

Vasárnap számos helyen volt választói értekezlet, népgyűlés, amelyek azonban általában csendesen, zavargás nélkül folytak le. Csupán Klanjeben, ahol Elegovics Starcevic-párti képviselő mondott beszámolót, került a sor viharosabb jelenetekre. Bródban, Brlic képviselő választókerületében megjelent Frank dr. és váratlanul és a nagy nyilvánosság előtt éles kritika tárgyává tette Brlic működését.

Brlicnek néhány híve igazolni és mentgetni próbálta az így megtámadott képviselőt, a védők azonban szóhoz sem juthattak, mert eltávolították őket a teremből. Goszpićban, Tomacsics altábornagy választókerületében egy Starcevic-párti választópolgárok által egybehívott népgyűlés kimondotta, hogy Starcevic Dávidot kéri fel az új választások alkalmából, fogadja el a kerület képviselőjelöltségét.

Zágrábi lapok tudni vélnek róla, hogy a volt nemzeti párt tagjai elhatározták, hogy nem támogatják Rakoczy bánt és az ellenzék padjain maradnak mindaddig, amíg Magyarországban a függetlenségi párt kormányoz.

Kimondották — állítólag — azt is, hogy pártiszervezetüket a jövőben is fentartják, a pártot alkotmánypárt neve alatt újjászervezik. A párt vezére Tomacsics Miklós dr. lesz és a párt, eszméinek propagálása végett, szeptember elsején új lapot is indít.

TÁVIRATOK.

A sziléziai bányász-sztrájk.

Boroszó, augusztus 5. A Schlesische Zeitung königsbütteli jelentése szerint a Krugs tárnai dolgozó munkásainak száma megnövekedett. Este 300 ember állott munkába. Ugyanakkor rendezvényekre is került a sor, úgy hogy a rendőrség több ízben kénytelen volt a munkások védelmére kivonulni. Tizenhárom személyt letartóztattak, egy ember megsebesült.

Vasárnap nincs trafik!

Dohányosok búja.

A pénzügyminiszter rendelete.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 6.

Régóta vajdó kérdés nyert most megoldást. Már régebben volt szó arról, hogy a vasárnapi munkaszünetet ki fogják terjeszteni a dohánytözsékre is, de az erre vonatkozó pénzügyminiszteri rendeletet csak most bocsátották ki.

A legutóbbi vasárnapon érte ez a nagy meglepetés a dohányzó emberiséget. Dél előtt 10 óra után már nem lehetett kapni sem a korcsmában, sem a kereskedésekben dohányt, szivart és cigarettát. A trafik szünet váratlanul, meglepetésszerűen jött. A közönség nem tudott a dolgról semmit és az elárulókkal sem közölték, hogy milyen módok vannak a trafikálási szünetnek.

A trafikszünetnek a pénzügyminiszter 64727-ik számú rendelete adja magyarázatát. A rendelet szerint a trafikelésre vonatkozó munkaszünet augusztus elsején életbe lépett. A rendelet erre vonatkozólag a következőket mondja:

A nem kizárólagos dohányárusok vasárnapokon és Szent István napján a főüzletük nyit-

vatartására megszabott időn túl a dohánygyártmányok eladásával is szünetelni tartoznak.

A kizárólagos dohányárusok vasárnapokon és Szent István napján délután 3 óráig kötelesek üzletüket nyitva tartani, azontul az üzletet bezárni és a dohány eladást beszüntetni tartoznak.

A fürdő, üdülő és kiránduló helyeken és a vasúti pályaudvarokon fennálló rendezvények, valamint valamennyi korlátolt dohányárudásra nézve az eladás jelenlegi módokai továbbra is érvényben maradnak.

A szünetelés tekintetében ezt mondja a rendelet. E szerint a kereskedők déli 10 óráig adhatnak el dohányt s szivarokat, — a kizárólagos dohányárusok délután 3-ig kötelesek árulni, akkor becsukni tartoznak. A korlátolt dohányárusok — vagyis korcsmárosok — ivóvendégeiknek ezentul is éppúgy adhatnak szivart és cigarettát, mint eddig. Ez az értelmezése a rendeletnek.

Az a korcsmáros, akinek bolja is van — de vendéglőjére külön trafik engedélyt nem kapott, — ezentul természetesen nem adhat el vendégeinek sem szivart és cigarettát.

Megégetett búcsús.

Suhancok merenylete.

Éretlen tréfa áldozata.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 6.

A brutális tréfák közé tartozik a csillagrugató. Kaszárnyákban mulattatják ilyesmivel egymást az eldurvult lelkű katonák s éretlen, neveletlen suhancok, akiknek mulatság az, ha a mások testi kintódását látják.

Ma délután egy ilyen vad tréfa a halálához közel juttatott egy előző búcsust, akivel még eddig ki nem nyomozott suhancok csillagot rugattak.

Áll ez a mulatság pedig abból, hogy az alvó ember mezitelen lábujjai közé papirosdarabkákat dugdosnak s azt meggyújtják. Amikor aztán a lángok az alvó ember lábát nyaldosni kezdik, kétségbeesetten rugdalóznak és ficákol.

Kupics Illés szentmihályteleki gazda ma

Tavaszi hangok.

Irtá: Gorkij Maxim.

Ablakom alatt a kertben az akácok kopasz ágain ugrálnak a verebek s össze vissza csipognak; a szomszéd ház tetejének az élén méltóságosan ül egy varju, hallgatja a szürke madársereg sipogását s fontoskodva rázza bölcs fejét. A napfény itatta lágy levegő belebent minden hangot a szobamba, hallom a csermelyek sietős csavogását, amint hóból vízzé engednek fel, hallom az ágak halk zizegését, megértem az ablakom párkányán halkan turbékoló galambokat s lelkembe ömlik a tavasz felséges zenéje.

— Csirip, csirip — szól egy vén veréb a pajásához — megérünk tehát még egy tavaszt. Mi? Csirip, csirip.

— Ugy van... Ugy van — jegyzi meg a holló, golyvásra puffasztva a nyakát.

Ismerem jól ezt a szolid madarat. A kijelentései mindig rövidek s nagyon pozitívek. Természetűl ostoba és félénk, mint minden varju. A madarak társadalmában kiváló állást foglal el és minden télen jótékony ünnepet rendez a kivénhedett, invalidus galambok számára. A verebeket is jól ismerem; bár külsőleg könyelműek, mi több liberálisnak látszik, ez a madár alapjában véve mégis mindig csak a maga hasznát keresi. Látszólag nagyon alázatosan ugrálja körül a varjut, de tulajdonképpen nagyon jól tudja értékelni s azért nem csinál lelkiismereti kérdést abból, hogy alkalomadtán

egy s más rosszakaratu csipős kis történeteket világgá ne bocsásson róla.

Az ablakpárkányon egy ifjú galamb-gavallér meggyőző hangon biztosítja a tubácskáját, hogy:

— Én elmúlok, elpusztulok, ha nem szeretsz!

— Hallotta már, varju ur? A csizék megjöttek — ujságolja a veréb.

— Ugy van!

— Megjöttek s lármáznak, röpdösnek, csicseregnek... rettenetes nyughatatlan népség! S utánok mindjárt megjöttek a tengelicék is... Mint rendesen, hehehe. Tegnap azt kérdeztem az egyikőtől: no kedvesem, megjöttek maguk is? S képzelve csak, gorombasággal felelt. Ezek a madarak nem ismernek semmi tisztességet a rang, a hivatal s a méltóság iránt! Pedig hisz én udvari veréb vagyok!...

Ekkor váratlanul a kémény mögül előkanyarodva röppent le a háztetőre egy fiatal varju s félhalkan jelentette:

— Kötelességem szerint figyelmesen ki kémlelve mindazoknak a teremtetett állatoknak a beszélgetését, amelyek a levegőben, a vízben, a földön, vagy a föld belsejében laknak, alázatosan jelenthetem, hogy a csizék hangosan beszélnek mindenről, sőt azt is megengedték maguknak, hogy a természet küszöbön álló megújulásában reménykedtek.

— Csip, csirip — szól a veréb s nyughatatlanul nézett a besugóra.

A varju a fejét csóválta.

— A tavasz mindig megjön, sőt volt már

eset arra is, hogy nem jött meg, de ami a természet megújulását illeti, ez... he... ez kellemes dolog... feltéve természetesen, hogy azoknak az erőknél a beleegyezésével történik, amelyeknek a szakmájába tartozik.

— Ugy van — hagyta helyben az öreg varju, jóindulatúan pislantva oldalaslag a fiatalra.

— Az előbb jelentettekhez még azt kell hozzátennem — folytatta a fiatal varju — hogy az említett csizék az elégtelenségüket fejezték ki a miatt, hogy azok a patakok, amelyekből szomszúságukat szokták oltani, állítólag zavarosak. Sőt néhány csiz megengedte magának azt a vakmerőséget, hogy szabadságról csicseregjen...

— Ah, azt mindig megcselekszik — kiáltotta az öreg veréb — ennek az ifjuságuk az oka s nem olyan veszedelmes! Én is voltam fiatal, én is csicseregtem a... hm. Természetesen csak úgy szerényen. De ez elmúlt; a szemem előtt más, okosabb cél tűnt fel, hehehe...

— Eh... Ehm — hangzott fel a tiszteletparancsoló torokköszörlés s a hársfa lombjai között megjelent a valóságos belső titkos veresbegy; kegyesen üdvözölte a jelenlevő madarakat s vitaközörségre kész hangon kezdte:

— Hm, nem veszik észre az urak, hogy valami különös szag van a levegőben?

— Tavaszi illat, kegyelmes ur — mondta a veréb.

A varju féloldalt hajtotta a fejét s szelid káromgást hallatott, mint mikor a bárány béget.

reggel ment be Szegedre a szentmihályteleki bucsusokkal. Körmenet után felkereste alsóvárosi rokonait, akiknél aztán jócskán beszédett az italból, hogy legyen ereje kigyalogni. Azonban hát jóval többet ivott s éppen az ellenkezője következett be a megerősödésnek.

A magyar annyira elázott, hogy az u can bukdosva, botorkálva birt haladni. Lábat az után megszállotta az ital, hogy az alsóvárosi Szabadság-téren a járdáról lefordult az árokba, ahol aztán elaludt.

Egy sereg suhanc ment arra s hamarosan kisütöttek, hogy csillagot kell rugatni Kupics Illéssel. Előbb lesztek a csizmáját s aztán papirosdarabokat tettek a lábujjai közé s amikor meggyújtották, elfutottak.

Az égő papir alaposan pörkölte már Kupics lábát, azonban annyit ivott a szerencsétlen, hogy erre sem ébredt föl. A lángok azonban belekaptak a ruhába s Kupics Illés egy perc alatt lángokban állott.

A lakosság vette észre az ember szerencsétlen helyzetét, s vödörrel szaladtak, hogy eloltsák az égő ruhát, azonban mire az sikerült, csak foszlányok maradtak rajta a ruhából. Kupics Illés teste borzalmasan összeégett. Az arca, a kaja, a melle, a háta iszonyatos égési sebekkel van telve. A mentőket hívták, akik aztán beszállították a közpórházba.

Kupics Illés a nagy fájdalomtól ájultan fekszik a közpórházban s eddig még nem tért magához.

Az orvosok azt hiszik, hogy nem éri meg a reggelt s ma értesítették az esetről hozzátartozóit. Egyébként konstataáltak azt is, hogy az ember nagyfokú alkoholmérgezésben is szenved.

Megtorlás

az európai áldozatokért.

Franciaország okkupál.

Európai flotta a marokkói vizeken.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 6.

Három ezer francia katona, továbbá három nemzetnek egy-egy hadihajója: egy angol, egy spanyol és egy francia

tart most Marokkó felé, hogy fegyveres erejével szerezzen érvényt azoknak a követelményeknek, melyeket a casablancái vecsernye megtorlására nézve támaszt Franciaország és Spanyolország.

Végső eredményében tehát a kabilok vérengzése itt is ugyanaz, mint volt a tengeri, vagy a Mauchamp doktor meggyilkoltatása: alkalmul szolgál a hódítók beavatkozására és a meggyilkolt európaiak vére, ha meg is trágyazza Marokkó földjét, a francia külpolitikai törekvések virága az, ami ebből a megtermékenyített földből kihajt.

Pichon külügyminiszter már be is jelentette a kamarának, hogy a kiküldött haderő okkupálva tartja majd Casablancát és környékét mindaddig, amíg az algezi-rázi egyezmény szerint szervezve nincs ott a nemzetközi csendőrség.

A kabilok különben folytatják rémtetteiket: legutóbb a temetőket dúlták fel, kidobván a sírokból a halottakat. A réműlet teljes, a keresztény lakosság ijedten menekül a hajókra, ahol legalább az élete biztos.

Egy Tanger-ből késő este érkezett távirat szerint a zavargások során megsebesült hajós tisztnek és matróznak állapota nem ad okot aggodalomra.

A ma Tangerből érkezett *Anatolie* nevű hajó, mely tegnap hagyta el a casablancái partot, jelenti, hogy a fölkelés még egyre tart s a bensülöttek forrongása akkora, hogy lehetetlen volt a kikötőben való horgozás.

Az európaiak türelmetlenül várják a hadihajók megérkezését, mert addig nincsenek biztonságban és minden percen attól kell tartaniok, hogy áldozataul esnek a lázongók öldöklésének. A hadihajók azonban a Földközi-tengeren dúló vihar miatt csak lassan folytathatják útjukat s előreláthatólag csak holnap érkeznek a marokkói partokra.

— Hm . . . igen, már tegnap vizstezés közben mondta egy öreg örökös bagoly, hogy valami szag van a levegőben . . .

A levegőből alászállt a pacsirta s leröppenve egy hótól ment helyre, gyorsan kezdett csevegni:

— A hajnali pir mosolygása szeliden kioltja az ég csillagait . . . Az-éj elhalaványul, az éj megreszket s mint a nap fényén a fehér hó, szerteolvad a sötétség nehéz palástja. Hogy leneli be a reménykedő kebel a fényt, hogy dobog a szív a szabadság elé . . .

— Micsoda madár ez? — kérdezte a veresbegy s összehúzta a szemét.

— Pacsirta, kegyelmes ur — szólt a varju szigoruan. S a veréb kicsinylő hangon tette hozzá:

— Költő kegyelmes uram.

A veresbegy félvállról ránézett a pacsirtára s korholó basszushangon szólt:

— Hm . . . m, egészen szürke a fickó. A napról meg szabadságról locsogott valamit, ugye?

— Igen, kegyelmes uram — mondta a varju, — az a foglalkozása, hogy oktalan reményeket keltsen fiatal madarak szívében.

Az uton végig apró erecskék folytak s halk, csergedező dalt, énekeltek a folyamról, amelybe csermely-utjuk végén bele fognak ömleni, távoli, nagy jövőről.

— Széles, siető hullámok fogadnak majd bennünket harsogva, átkarolnak, s visznek le a tengerbe, aztán megint égre e nel bennünket a nap égető sugara s mi lehullva újból miat

égi harmat, vagy mint dus eső üdítjük meg a földet . . .

A kert egyik sarkában a vén hársfa lombjain ül egy csapat csiz s az egyikük lelkesülten énekli a vészmadár dalát, amelyet hallott valahol:

„A tenger szürke színe felett a szél összeboronálta a felhőt. Felhő és tenger között, vilálmhoz hasonlóan, büszkén csapkd a vészmadár.

A habot érinti a szárnya, vijjog és hangja viharvagyat jelent.

. . . A sirály nyög a vihar előtt, libegve huz végig a tengeren s rettegését kész elrejtteni a viz fenekén . . . A buvármadár sikolt, a küzdelem kéje ismeretlen előtte, a mennydörgés csak ijeszti . . . Egyedül csak a vészmadár lebeg büszkén s szabadon a tajtékos hullámok felett.

Mélyebben, zordabban sülyednek alá a felhők a tengerre, a hullámok emelgeik fűrtös fejüket, hogy lássák a közelgő vihart.

Zeng a mennydörgés, a hullámok versenyt üvöltönek a fergeteggel. A zivatar felöleli magához az árt s egy csomó szilaj hullámot odavágva a zátonyra, porrá zuzza a smaragd óriásokat. A vészmadár, mint a fekete villám suhan keresztül a felhő kárpitján s szárnyával habos gyapjút ragad le a hullámokról . . . Ugy lebeg ott, mint a démon, mint a zivatar büszke szelleme . . . Hogy zokog, hogy kacag . . . mert kacag a vésznek s zokogását öröm okozza! A zivatar tombolásából kihallja a bágyadást s — bölcs harcos! — tudja, hogy a

Öngyilkosság a templomban.

Élő lángoszlop az oltárkép előtt.

Leánya helyett a halálba.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 6.

Megrázó jelenet játszódott le ma reggel az alsóvárosi Mátyás-templom ódon fa al között. Egy vidéki asszony vallási fanatizmusában felgyújtotta saját ruháit s nagy szerencsétlenséget okoz, hanéhánybátoremberközbe nem veti magát!

Az izgalmas esemény a legendás *Fekete Mária-kép* előtt történt, ahol a bucsu tartama alatt ezrével álltak a vallásos hívők. Ma reggel hét óra tájon az oltár mellől sűrű füstoszlop csapott fel. Az ájtatoskodók azt hitték, hogy az oltár gyulladt fel s ekkor látták, hogy egy asszony ruhája fogott tüzet. A derék emberek hamarosan letépték az égő ruhadarabokat s az eszméletlenül fekvő asszonyt, aki szerencsére csak kisebb égési sebeket szenvedett, kiszállították a templomból.

Az asszony, mikor magához tért, — elmondta, hogy önmaga gyújtotta fel ruháit. Meghatóan esetelte, hogy családjáról akarta a veszedelmet elhárítani, amikor feláldozta magát a Fekete Máriának.

Az utóbbi időben ugyanis több csapás érte. Egy viruló szépségű 18 éves leánya férjhez menetele előtt 3 nappal hirtelen meghalt. Huszonegy éves fia, aki Bécsben szolgált mint huszár, — leesett a lóról s nyakát törte. Férje súlyos mellbajban szenved már évek óta, ami pár hónapja 14. éves lányára is átragadt.

— Ennyi csapás után — folytatta a szerencsétlen asszony, — Máriához fohászkodtam. A Mária megjelent álomban s azt mondta, hogy férjemet és lányomat csak úgy menthetem meg, ha hamuvá égetem magamat a szegedi Fekete Mária előtt, ezért zarándokoltam Szegedre. De nem hagytak elveszni, pedig jobb lenne nekem, odalent feküdni, — mint szegény, ártatlan lányomat a koporsóban látni.

A boldogtalan asszony, — akit Kovács Jánosnének hívnak és a torontálmegyei *Szaján* községbe való, — a ferencrendi atyák megvizsgálták s miután teljesen lecsillapodott, átadták a fa'ujabeli bucsusoknak.

felhő a napsugár elől fut s a viharnek nem sokára vége lesz . . .

Bömböl a szél, harsog a menykő . . .

S a vakmerő viharjós büszke röpüléssel lebeg feljebb:

— Jobban dühöngj, te vad vihar!

Gyermek a Mária-hajón.

Irla: Ady Endre.

Olasz és piszkos, vegyes és lassu gőző söcske volt a Mária-hajó. Csatangolt a Földközi-tengeren télen nyáron, cipelt máhát és embert. Egyikből se sokat, se máhából, se emberből s ahol kikötőt szagolt, mindenütt megállott. A kapitánya, Lodovico Barbarigo, egy részeges bölcs az ő rimes nevével. Egy decemberi éjszakán a Mária hajót elkapta egy őryöngő szél. Eppen három rapos utra indult ki Nápolyból s Barbarigo az elindulás óta ivott. Egyelőre csak zörögtek a Mária hajó csuka csontjai. S nem volt más baj mint a boszorkánytánc és a vaknál vakabb sötétség. De ime éjjel körül a második kapitány vizesen és sápadtan botorkált le és be az ugynevezett első osztályu ebédő zugba. Kék-vörös arccal ott borozott, konyakozott az asztalnál Barbarigo. Mellette két-három utas, akiket még nem terített le a tengeri nyavalya. A második kapitány sugott valamit Lodovico Barbarigonak. Barbarigo huzogatta a vállát s két tell poharat egymás után felöntött. Azután visszasugott

Wekerle Luegerrel paktál.

Beengedik a magyarfaló osztrák ujságot.

A kiegyezés rejtelméből.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 6.

Az osztrák kormány, mint néhány nap előtt mi is jelentettük, kitiltotta Ausztria területéről a *Gross Oesterreich*-című. Bécsben megjelenő hetilap felelős szerkesztőjét és kiadó-tulajdonosát. Ezzel a lap megjelenése is lehetlenné vált és így a nagy-osztrák mozgalom egyik főtényezője eltűnik az élők országából. Meg kell azonban jegyezni, hogy ez a dicstelenségszerű ujság a kitiltó rendeletet nélkül is hamarosan befejezte volna földi életét, amennyiben régóta tartó anyagi küzdelme folytán a lap megjelenése már régóta problematikussá vált.

A gyors halált azonban mindenestre a kitiltó végzés idézi elő.

Senki sem keresi Magyarországon, hogy kinek vagy minek köszönhető ennek a magyarfaló ujságnak a kitiltása Ausztriából? Miért kedveskedik ezzel a kitiltással Magyarországnak az osztrák kormány? Aki figyelemmel fogja kísérni a kereskedelemügyi miniszter legközelebb kibocsátandó rendeleteit, az erre hamarosan meg fogja kapni az illetékes választ. A magyar kormány ugyanis — amint egy fővárosi lap közli — legközelebb hatályon kívül fogja helyezni ezt a rendeletet, amely annak idején megvonta a postaszállítás jogát Lueger magyarellenes lapjától, a bécsi „*Deutsches Volksblatt*”-tól.

Ez a rendelet is a „kiegyezési komplexum”-hoz tartozik, és nem is hinné az ember, hogy Wekerle és Beck tárgyalásai közben mi mindenről nem kell határozni a két kormányelnöknek.

A titokzatos és sajtóságos dolognak, ez a története:

A kiegyezés parlamenti sorsa Ausztriában Luegerrel függ. Ha az ő pártja a kormánnyal szavaz, megvan a kiegyezés, ha ellene, nincs eredmény. Nyílt titok, hogy Beck már rég meg-

paktált Luegerrel és hogy az osztrák miniszterelnöknek, mint mondani szokták, a zsebében van Lueger pártja. Persze Beck is jó néhány kötelezettséget vállalt, amelynek likvidálása részben megelőzi, részben követi majd a kiegyezés megszavazását.

Az előlegesen teljesítendő feltételek között van Luegernek az a követelése, hogy Beck eszközölje ki Wekerlénél a *Deutsches Volksblatt*-nak Magyarországra való újbóli beengedését.

Tudni kell, hogy a *Deutsches Volksblatt*-nak Magyarország németajku, főleg határszéli krelifikális érzelmű akossága körében körülbelül 1600 előfizetője volt, úgy hogy a Lueger-féle magyargyűlölő ujság Magyarországról való kitiltása után 38.600 korona évi jövedelemtel esett el, ami bizony meglehetősen anyagi csapás volt rá is és a lapot fenntartó keresztényszocialista pártira.

Lueger tehát követelte, hogy Wekerle engedje meg az antiszemita és magyarellenes lapnak Magyarországon való postai szállítást. azzal is indokolván követelésének jogosságát, hogy a kiegyezésnek Ausztriában való parlamenti elfogadása Magyarországnak is elsőrangú politikai érdeke.

Beck magáéva tette Lueger óhaját és Wekerle nem idegenkedett annak teljesítésétől. De ellenkövetelést is állított fel. Kikötötte, hogy Beck tiltsa ki Ausztriából a „*Gross Oesterreich*” szerkesztőjét, továbbá, hogy Lueger lapja ne gyalázza többé Magyarországot, ne írjon tüntetősen Ofen-Pesthet Budapest helyett és ne ócsárolja a magyar kormány tagjait.

Az alku létrejött és azok, akik tudtak az alkuról, már hetek óta figyelhetik, hogy Lueger lapja tényleg nem ír Ofen-Pesthet, hanem Pesthet vagy Budapestet, feltűnően tartózkodó hangon ír a kiegyezésről, Magyarországról és a magyar kormányról, vagyis hűségesen teljesíti a magyar kormány kikötését. Az is megtörtént már, hogy a *Gross-Oesterreich* kiadó szerkesztőjét az osztrák kormány kitiltotta, úgy, hogy most már csak a magyar kormány obligójának a teljesítése, Lueger lapjának Magyarországra való újbóli beengedése van hátra.

Az egész dologból sejthető, hogy micsoda titokzatos mellékfeltételei lehetnek a kiegyezés-

nek, micsoda követeléseket kell nekünk teljesítenünk, hogy telő alá hozzassák azt a kiegyezést, amelyről máris köztudomású, hogy nem nagy lelkesedést fog Magyarországon kelteni. Luegerrel kell paktálni, hogy legyen kiegyezés. Vajjon még mi következhetik!?

Tót nemzetiségi mozgalom

az általános választói jogért.

Küldöttség megy a királyhoz.

Szkicsák Ferencet megbélyegzik.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 6.

Politikai körökben — amint a kormánnyhoz közel álló forrásból jelentik — nagy felháborodással tárgyalják Szkicsák Ferenc tót nemzetiségi képviselő legújabb szereplését. Szkicsák ugyanis a Szakolczán megjelenő *Ludove Noviny* című lapban főlhívást intézett a tót lakossághoz, hogy járuljon a király elé és kérje, hogy az új választási törvényben ne köttessék ki a magyar nyelv ismerete.

Alkotmányos országban pártok és pártfrakciók csak a törvényhozás rendszerén tehetnek kísérletet arra, hogy egyik vagy másik óhajításuknak érvényt szerezzenek. Aki erről az útról letér, az a törvénynyelv szembehelyezkedik. Annál nagyobb a bűn, ha azt egy magyar képviselő követi el. Szkicsák, lealázva a parlament méltóságát, a törvényhozás megkerülésével direkt a királyhoz fordul, hogy ne szentesítsen egy törvényt úgy, ahogy azt az alkotmányos többség kontemplálja.

Ettől eltekintve is hazáárulásnak mondják azt, amit Szkicsák Ferenc elkövet, mert elvégre ez az ország Magyarország és a hivatalos nyelv magyar. Az általános választójogot nem várja senki Szkicsák Ferenc től, vitába sem bocsátkoznak vele komolyan. De egyértelműleg megbélyegzik hazafiatlan és törvénytörő eljárását és a megtorlás szükségességét hangoztatják.

Hogy a megtorlás milyen nemét vá-

valamit a második kapitánynak s ott maradt a székén nyugodtan.

Az volt a helyzet, hogy a Mária-hajót gyilkos vidékre tévesztette a vihar. Még e pillanatban nincs itt a katasztrófa, de a következőben már jöhet. Nem lát, nem hall az ember e szörnyű sötétségben és pokoli lármában. Ringott a Mária, mint egy megbolondult bölcső, mely mindjárt fölborul. Éjfél után egy óraker, amikor már az utolsó utas is kidőlt Barbarigo mellől, új hírnök érkezett. Egy félig-kadét, félig diszmatróz, kedves pofájú gyerek:

— Kapitány ur, egy harmadik osztályú asszony utas vajudik.

A kapitány, a rimes nevű Lodovico, elkáromkodta magát:

— A Szűz Máriáját annak az asszonynak, az is jó időt választott.

— Nagyon kinlódik szegény s úgy ordít, hogy a vihart is tulordítja.

Barbarigo újra káromkodott s elindult a hírnök után. A hajó hátán fejéig befödtek a hullámok, majdnem hogy elsodorták. Csimpaszkodott, kapaszkodott, mászott, amíg a harmadik osztályhoz jutott. Orvos nem volt a hajón, a kapitány: az orvos. Benyitott a büzös kabinba, ahol a vajudó asszony ördögágyával feküdt. Munkásasszonyok mind, de valamennyi beteg. A tengeri nyavalya kinozza őket s nem tudnak segíteni az ötödiken, akinek ráadásul gyermeke is akar születni. A vajudó asszony Nápolyban szállt hajóra, valahova Szicíliába utazik, ahol az ura bányamunkás. Elérkezé nyedett, korán öreg, szomorú, rongyos asszony.

Nyög, fetreng, néha néha rémitőket sikolt s a kapitány ráförmed:

— Disznó, volt magának lelke ilyen állapotban hajóra ülni?

Az asszony megérti a szidó kérdést. Sir és próbál beszélni.

— Már nem volt mit enni és a gyerekért miveltem én ezt. Az uram írta, hogy menjek s ott betegedjek le, ahol ő van.

Barbarigonak úgy borosan, szédülve, vízszá kellett mennie orvosi szerekért. Közben kéthárom jelentést is kapott a hajó kritikus állapotáról. Dörmögött, szitkozódott, de átküzdötte ismét magát a hajó derékre csapó hullámokon. S nem a hajó orrára ment, de az asszonyhoz, avval ismét gorombáskodott s hozzálátott a segítséghez. Szidta, mocskolta a vajudó asszonyt, de a szíve kiömlésig tele volt szeretettel. Arra gondolt, hogy a felesége most valahol Rómában terhes állapotban van. S durva, nehéz kezei egyszerre megszellemültek, megnőiesedtek.

Éjfél után három óraker kiáltozva nyitott be a kabinba a második kapitány:

— Sziklának mentünk, elsülyed egy óra alatt a hajónk.

Barbarigo éppen akkor fürdette a friss csecsemőt s készígette a pólyát. Két matróz segített neki a nagy munkában, holott fent, künn minden emberre szükség volt. Lodovico Barbarigo részeg, de nemes flegmával mondotta:

— Tessék mindent elkövetni, hogy az utasok menekülhessenek. Ön ismeri a szabályokat, ön becsületes ember, önben megbízom. Én innen most nem mozdulhatok.

A Mária-hajó küldte a viharos éjszakába a legkétségbeesettebb vészjeleket, Barbarigo minderről nem tudott. Behallatszott a kabinba az utasok jajveszékélése, a matrózok kiabálása. Ijesztő, rettenetes, zagyva zaj érkezett ide. A csecsemő egészségesen sirt és ez megnyugtatta Lodovico Barbarigot. Egy félóra múlva az a hír jött, hogy a mentőcsónakokat leoldották. De jelentették azt is, hogy a csónakok senkit sem menthetnek meg. A vihar irgalmatlan jel, menekvés semerre. A hajó pedig talán talán mégis elbirja egy óráig. Ha csak ötszáz lépésnyire lehetne egy szobányi sziklacücsköt lelni. Odáig talán el lehetne kinlódni a csónakokkal. Barbarigo éppen akkor tette anyja mellére az apróságot. Egy félóra múlva azt jelentették Barbarigonak, hogy most már talán az isten sem segíthet. Ekkor egy kicsit mégis fölnézett a fedélzetre a kapitány Nyelte, huzta minden kin és munka mellett a hajót a tengerfenék. S ime hirtelenül a ködben, a vaksötétben kétszáz lépésre a félig elnyelt Mária-hajótól egy másik hajó ad jelt. Örjögő öröm a Mária hajón, az emberek egymást tapossák. Barbarigo leszalad a gyermekágyas kabinba. Karjába veszi a csecsemőt s a kezében revolver van. Az anyját két matróz hozza. Lodovico Barbarigo harsányan adja ki a parancsot:

— Az első csónakkal mi megyünk át, ez a féreg és ez a ronda asszony. Becsületesem igérem visszajövök.

Vissza is jött s át is szállította a mentőhajóra a Mária-hajó minden utasát.

lasztják, az ma még bizonytalan. De kétségtelen, hogy az illetékesek meg fogják találni a módot arra, hogy az elkövetett súlyos bűn megtoroltassék és a magyar alkotmányosság ellen intézett vakmerő merénnyel szemben a kellő elégtétel el ne maradjon.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter egyebekben aligha fogja respektálni Szikcsák különös és éppenséggel nem tiszteltreméltó — intencióit.

EGYESÜLETI ELET.

(*) A pincéregylet közgyűlése. Az aradi pincérek segélyező és elhelyező egylete az elmúlt éjjel tartotta rendkívüli közgyűlését, amelyen az egylet tiszteletbeli elnökévé *Schuch* Ferencet, a Millenium vendéglő tulajdonosát választották meg. *Gundel* János budapesti vendéglőst 50 éves jubileuma alkalmával üdvözölték és az egylet tiszteletbeli tagjává választották az aradi pincérek, *Lübeck* Hermannak pedig 40 éves működése emlékére diszokmányt nyújtottak át. Ezután megalakították a tisztikart.

Egy szélhámos nő kalandjai.

Doboztól az aradi börtönig.

Szerelem, család és egyéb:k.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 6

Egy csomó feljelentés alapján a minap egy furlagos paraszt asszonyt fogtak el Békéscsabán. A már kissé idült menyecske, aki Békés- és Aradvármegyét végigcsalta, a Kurc-féle vendéglőben vig muzsikaszó mellett mulatott a kedvesével, mikor a csendőrség elfogta. A szélhámos nő érdekes kalandjairól a következő részletes tudósítást adjuk:

Mucsi Istvánné, akinek Dobozon háza, földje és férje van, 43 éves kora dacára beleszeretett a szomszédja 17 éves fiába, *Köteles* Istvánba. A szerelmesek eleintén a falujokba turbékoltak, miután azonban a férj megneszelte a dolgot, elhatározták, hogy elmennek világgá. A fiu szívesen ráállt a kalandos tervre s el is jutottak szerencsésen Békés-Csabáig. Itt azonban az a kellemetlen meglepetés érte, hogy az asszony utolsó fillérje is elfogyott, s veszedelmesen közeledett az az időpont, amikor a nagy utazást félbe kellett szakítani. Hogy mint rendezték a dolgot, az örökre az ő titkuk marad, elég az hozzá, hogy Békés-Csabán *Köteles* Istvánnak nyomaveszett, ellenben Mucsi Istvánné megkezdte körutját, amelynek egyedüli célja a pénzszerzés volt.

Legelőbb Kondoroson tűnt fel, ahol rövidesen elhíresztelte, hogy ő ama bizonyos kuruzslónő, aki megmondja a jövőt, betegeket gyógyít és összehozza a szerelmes szíveket. Ennyi tudománynak nagy keletje volt, s mások között *Zsják* Mártonné is meghívta a házához.

— Gyógyítsa meg néném a férjemet, meg a fiamat. Olyan részegesek az ebadták, hogy nincs az a pénz, amit meg ne adnék, ha gyógyulnának.

A pénzéhes asszony természetesen azonnal vállalkozott. Mindenek előtt összeszedett 14 koronát aprópénzben, s meghagyta, hogy estélig szerezzenek 100 koronát, mert az okvetlenül szükséges a gyógyításához. Éjjel 12 órakor aztán visszajött, imákat mormolt s mikor három óra felé járt az idő, elkérte a 100 koronás bankjegyet, amit át is adtak neki. Majd egy zacskó borsót kért, s felszólította az asszonyt, hogy kövesse őket. *Zsják* Mártonné szót is fogadott, s Mucsinéval a sötét éjben kiment a temető

höz. Mikor a temető kapujához értek Mucsiné így szólt:

— No most térdepeljen itt le és imádkozzék buzgón a szellemekhez. Addig én bemegyek a temetőbe, eláson a borsót és beszéllek a szellemekkel.

Zsjákné mindenbe beleegyezett, mikor azonban már vagy egy félóráig imádkozott és a kuruzsló asszony még sem jött vissza, ő is bement a sirok közé megnézni, hogy mit csinál olyan sokáig. Kereste mindenütt, de hiába, mert amíg ő künn buzgózkodott, Mucsiné a temető másik kapuján át kerekelt, oldott.

A kondorosi tréfa után Medgyesbodzásra tűnt fel a jeles nő s ismét gyógyítgatással foglalkozott. Nagy Rókusné bizta rá a baját, aklivel férjes asszony léteire megesett az a hiba, hogy beleszeretett a medgyesegyházai mészárosba.

— Ha összehoz vele, megadok 100 koronát is — mondta a kikapós menyecske, s miután Mucsiné váltig biztosította a sikerről, le is fizette a pénzt.

Aztán hamarosan kitaláltak valami ürügyet, sőt Nagy Rókus is belegrasztották az utazásba, s átmentek kocsin Medgyesegyházára *Biacsi* Sándor rokonukhoz. Sikerült e a szerelmi kaland, vagy nem, az nem igen tartozik ide, de annyi bizonyos, hogy Nagy Andrásné személyében újabb médiumra akadt az agyafurt némbor. Nagy Andrásné ugyan nem adhatott száz koronát, mert neki sem volt, ellenben átadta a legszebb selyemkendőt, sőt azonfelül 10 koronát, csak hogy kigyógyítsa a betegségéből. Mucsiné ezt a gyógyítást is éjjelre halasztotta, s mikor az óra éjfélét ütött, Nagy Rókusnéval, Nagy Rókussal, Nagy Andrásnéval és *Biacsi* Sándorral kivonult a helybeli temető elé.

Mucsinének már egész nap fájt a foga *Biacsi* Sándor ezüst órájára, amikor tehát a temetőhöz értek, odaszólt az együgyű emberhez:

— Hallja kend, adja csak ide azt az órát. Szükség lesz rá a szellemidézésnél.

Biacsi Sándor nem sokat mókázott, hanem átadta a kincset.

Mucsiné aztán az egész társaságot letérdepeltette a temető kapuja előtt, akárcsak Kondoroson s amíg a derék emberek ott fohászkodtak a porban, a temető tulsó kapuján át megszökött. A becsapott emberek másnap megtették a csaló asszony ellen a feljelentést, de a csendőrség már nem találta meg a környéken. A tömeges feljelentések következtében az aradi kir. ügyészség is sürgősen intézkedett s köröző levelet adott ki a veszedelmes kuruzslónő ellen.

Mucsi Istvánné ez alatt mintegy hat napi bolyongás után újra Békés-Csabán termett, ahol már várta *Köteles* István, a szerelmes parasztsuhanc. A viszontlátás öröme végig járták a békés-csabai korcsmákat, s végül a Kurc-féle vendéglőben állanodtak meg. Itt azután olyan mulatozást rendeztek, hogy a harmadik utcába is elhangzott a zaja. Folyt a bor, zengett a cigánymuzsika, s a szoba közepén *Köteles* István aprózta a táncot a vénecske szeretőjével. A legrózsásabb volt már a hangulat, mikor az ajtóban megjelent két kakastollas vitéz, s a törvény nevében lefűlelte a mulatozó társaságot.

Azonnal megmotozták mindketőjüket, s a kicsalt pénzből mintegy 60 koronát, *Biacsi* Sándor ezüst óráját és Nagy Andrásné kendőt hiánytalanul megtalálták náluk. Békés-Csabáról Aradra hozták a szédelgő párt, ahol a vizsgálóbíró rögtön kihallgatta őket. Mucsi Istvánné a legtöbb panaszra vonatkozólag beismerésben volt, s *Köteles* István sem tagadta, hogy némi része van a suskusban. Miután rendes

foglalkozásuk és lakásuk van, a vizsgálóbíró néhány napi fogság után szabadlábra helyezte őket, az aradi büntetőjárásbírószágon azonban család vétsége miatt megindult ellenük az eljárás.

Mucsi Istvánné már haza is utazott Dobozra, ahol viselt dolgaiért türelmetlenül várja a felszarvazott férj.

Vasuti katasztrófák mindenfelé.

Angers, Spielfeld, Afresite.

Egy menekült elbeszélése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 6.

Európa versenyre kelt Amerikával a vasuti szerencsétlenségek terén. Olyan katasztrófák, amilyen az Angersi borzalmasságuk révén az amerikai vasuti szerencsétlenségeket juttatják eszünkbe. A folytatólagos vizsgálat már megállapította, hogy a szerencsétlenség oka a sin elhajtása volt, minek következtében a vonat kisiklott és lezuhant a hidról.

Ma különben két újabb vasuti szerencsétlenség volt, amelyek közül a gráci vonalon halálos szerencsétlenség is történt.

A vasuti szerencsétlenségekről következő távirati tudósításaink szólnak:

Angers, augusztus 6. Véglegesen megállapítottnak tekinthető, hogy a *Les-Pons de Cé* mellett történt vasuti szerencsétlenségnek oka az volt, hogy a nagy hőség miatt tulságosan kiterjeszkedett vasuti vágány kifelé görbült és ennek folytán az egész vonat kisiklott. Azt a feltevést, hogy a szerencsétlenség rosszindulatu merénylet következménye, elejtették. A katasztrófa rendkívüli izgatottságot keltett a lakosság körében. A vasutigazgatóságot súlyos vádakkal illetik és felelőssé teszik a szerencsétlenségért, mert 14 év előtt *leszakadt már a vashid*, amikor egyik végén letört egy gerenda. Az igazgatóság ennek dacára nem a kellő elővigyázatot gyakorolta. A hid nincs is jól építve, mert vaszerkezetének ellenére csupán 30 kilométernyi sebességgel haladhat rajta a vonat.

Angers, augusztus 6. Tegnap délután az áldozatok közül többeket, akik *Trelaban* laktak, eltemették. A legutóbbi megállapítások szerint a katasztrófa alkalmával 24 személy vesztette életét, akik közül 18-nak holttestét megtalálták.

Bécs, a cs. kir. szabadalmazott déli vasuttársaság a következő kommunikét teszi közzé:

A trieszt-bécsi 6-ik számú gyorsvonat ma reggel 4 óra 15 perckor *Spielfeld* állomásnál összeütközött egy tolató mozdonyal, minek következtében, egy fűtő életét vesztette, két gépész, két postai alkalmazott és egy váltóór megsebesült. Az utasok közül *Spielfeld* állomáson hárman jelentették be megsebesülésüket. A személyforgalmat az ut szabaddá tételéig átszállással tartják fenn. A 6-ik számú gyorsvonat *Grácból* 4 óras késéssel indult el.

Algir, augusztus 6. Az algir-oroni vonalon *Afresite* közelében egy személyvonat összeütközött egy tehervonattal. Hir szerint számos utas életét vesztette és sokan megsebesültek. Minthogy az összeütközés alkalmával a táviró összeköttetés is megszakadt, eddig részleteket sem lehetett megtudni.

Páris, aug. 6. Az angersi vasúti katasztrófa egyik menekültje beszéli:

— Hárman ültünk egy második kocsiosztályban. Én, a Freres Rittschoff cukorkereskedő utazója, egy idősebb urinő és egy nagytermetű, szélesvállú ur, aki katonatiszt lehetett. A kocsi ablakát, mert fülledt volt a levegő, az urinő kívánságára én nyitottam ki. A marokkói úgyról beszéltünk a katonatisztnak látszó urral, aki azt a véleményt kockáztatta, hogy Franciaországnak annektálnia kell Marokkót és befejezett tények elé állítani a nagyhatalmakat. Aztán? Ki tudná megmondani, hogy mi történt aztán. Csak azt tudtam, hogy a Loirba zuhantunk és kocsinkba, amely láncként függött a hidról, betódult a víz. Az ablaknál ültem és első voltam, akít a víz felszínre vetett. Mellettem uszott utitársam podgyászkosara, amelyet viaszkos vászon borított. Ugy látszott, nem sok podgyász lehetett a táskában, mert felszínen uszott és én belekapaszkodhattam. Nem voltam messze a hid egyik oszlopától. Belekapaszkodhattam és a kötelpazatra állottam. Igazi rémület csak ekkor fogott el. Ordítás, segítségkiáltás hangzott körülöttem. Ahol a mozdony a folyóba zuhant, valóságos örvény keletkezett s az örvényben vergődő emberek bukkantak fel, majd visszasüllyedtek. Vaslépcsőt nyújtottak le. Azon vánszorogtam föl és baktattam az őrházba, ahol a tornácra készítettem számomra fekvőhelyet.

A vasúti katasztrófa színhelye Franciaország északnyugoti részében van. Tours és Nantes városok közt, Angeés közelében. Le Ponts de Cé, ahol a vonat a Loirba zuhant kis község, hozzávetőleg 3500 lakossal. Három, a Lorinban levő szigetre van építve. Nagy hid köti össze a szigetek egymással és egy a szárazfölddel. Egyetlen utcája három kilométer hosszú. A hidakat még a régi rómaiak építették. 1866-ban javították a hidakat. Az egyik szigeten vár van, amely a XI. században épült.

Az angersiek vasárnaponként lömegesen rándulnak ki Les Ponts de Cé-be. Valószínű, hogy igen sok a kiránduló a katasztrófa áldozatai közt. Angerstől a helység tíz percre esik. A vasúti hid, amelyen a katasztrófa történt, valamelyest keletre van a községtől.

Beccületsértő öreg urak.

Vasutas és színész pöre.

A billiárd miatt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 6.

Még a télen történt, hogy egyik aradi kávéházban együtt billiárdoztak Budai Nándor, nyugalmazott vasúti főhivatalnok és Németh János nyugalmazott színművész. Az öreg urak a „kagli“-nek nevezett, nem annyira szellemes, mint inkább ravasz játékot játszották, ahol bizony akárhányszor megesik, hogy szántszándékkal gixert csinál a partner csak azért, hogy a rossz helyzetben levő golyót ne neki kellessen elmozdítani. Ilyenkor aztán pokoli élvezettel nézi az egyik, hogy kaparja ki a tüzből a gesztenyét a másik.

Ez a különös helyzet állítólag ebben a játszmában is előállt. Németh János ugyanis, amint Budai Nándor mondja, csupán azért, hogy ne kelljen a rossz állás hátrányait elszenvednie, készakarva gixert csinált. Az öreg vasutas nem titkolta e felett való haragját, s elég világosan megmagyarázta a színésznek, hogy ez nem tisztességes eljárás.

Németh Jánost igen bántotta a dolog, s

hogy a körülállók előtt tisztázza magát, szavát adta, hogy véletlenül történt a gixer.

— Ismerjük már az ilyen véletlent — indulatoskodott tovább Budai Nándor.

De erre a kijelentésre már a színészt is elfogta a harag s dákóval hadonázva kiabált:

— Aki az én becsületszavamnak nem hisz, az nem tisztességes ember.

Az öreg vasutas sem hagyta magát, s hogy ő maradjon felül, nagyobb gorombasággal felelt.

— Maga gazember! — jelentette ki kategorikusan és távozott.

Németh János nem hagyta annyiban a dolgot, s az aradi büntetőjárásbírószágon bepanaszolta Budai Nándort becsületsértésért. A megtartott tárgyaláson Budai viszonvádat emelt, s most már mind a ketten vádlottaként állottak a bíróság előtt, egymás szigorú megbüntetését követelve. Bozóky Máttyás dr. bíró azonban, bár a sértés mindkét részről beigazolást nyert, a vádlottakat felmentette. Az ítéletet azzal indokolta, hogy a sértés kölcsönös volt, s egyik félnek sem volt szándékában a másikat becsületében megbántani.

A haragos jóbarátok azonban mindenáron a hüvösön akarták egymást látni, s ezért a törvényszékhez felebbeztek. A törvényszék a minap foglalkozott ezzel az ügygyel s az első bíróság ítéletét indokainál fogva helybenhagyta. A törvényszék ítélete ma érkezett le Bozóky Máttyás dr. bírósághoz, aki azt a napokban fogja az emlékezetes billiárd parti hősei előtt kihirdetni.

A svinemüdei találkozás.

Elutazott a cár.

Szemle a német flotta fölött.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 6.

A svinemüdeni találkozás programszerűen folyt le és az orosz cár azóta már utban van hazafelé az orosz vizekre. Hogy a találkozáson mit végeztek, arról természetesen nem lehet semmit sem tudni; hivatalosan csak a külsőségeket tették közzé és a kitüntetések, amelyeknek valóságos áradatáról számolnak be a táviratok.

A svinemüdei találkozásról egyébként a következő távirati tudósításokat kaptuk:

Berlin, augusztus 6. Svinemüdeből jelentik a Lokalanzeiger-nek: A cár itt tartózkodása alatt a német flottát ismételve megdicsérte. Így a mai torpedótámadás alkalmával is igen élénken adott elismerésének kifejezést. Az evezős regatta díjkiosztása alkalmával a cár fesztelen megszólítások alakjában a német flotta nagy tisztelőjének mutatkozott. A cár a győzőknek személyesen nyújtotta át a díjakat: a legénységnek hat hat rubelt, a csónak kormányosának egy rendjelet. Eközben ismételve megjegyezte, hogy ő a német flottának nagy barátja és mindig nagyon örvend, ha a német bajtársak közt időzhet.

Svinemünde, augusztus 6. A mikor a cár jachtja, a Standard ma a kikötőt elhagyja, a Deutschland német zászlóshajó fedélzetén Henrik herceggel mint tengernagygyal fogja elkísérni.

Svinemünde, augusztus 6. Este 8 órakor Miklós cár a Standardjacht fedélzetén visszatért ide, amelyre a német tengernagyok és hajóparancsnokok is hivatalosak voltak. Vilmos császár a birodalmi kancellártól és környezeté-

nek többi tagjaitól kísérvé, sürgönyhajón ment az orosz cári yacht fedélzetére, ahol a cár őt a hajólépcsőn fogadta.

Svinemünde, augusztus 6. A bucsu lakoma alkalmával a cár beszédet tartott, amelyben megköszönte az ünnepeltetést. Reményét fejezi ki a felett, hogy a német és orosz barátság válozatlanul fenn fog állani. Majd legnagyobb csodálkozását fejezi ki a német hajóraj gyakorlatai felett. Vilmos császár egészségére és a német hajóraj virágzására üríti poharát.

Vilmos császár megköszönte a cár szavait, s kijelentette, hogy a cár elismerő szavai a német tengerészet tisztjeinek és legénységének szvében sokáig fog élni. Azt kívánja, hogy az orosz flotta mielőbb teljesen kiépüljön. Egyébként azzal a gondolattal van eltelve, hogy a két Ház és a két nemzet barátsága továbbra is tartani fog. A cár egészségére üríti poharát.

A lakoma után Vilmos császár elbucszott a cár környezetétől s II. Miklós kíséretében elhagyta a Standardot. Mind a két császár ezután a Hohenzollernre ment, ahol a cár bucsuzott el Vilmos kíséretétől. Ezután a császárok kezét szorítottak egymással, többször megcókolták egymást. Ezt a háromszoros „hurra“ követte, majd megszólaltak az ágyuk, miközben Miklós a Standardra tért vissza.

TANÜGY.

(—) Magáninternátus. A f. évi szeptember havában megnyíló áll. felső leányiskolákon az internátus csak az új épületben lesz fállítva. Ennek folytán a megszűnt Somogyi-féle, városilag segélyezett felsőbb leányiskola internátusát, melyet már öt éven át özv. Sváby Pálné, Turchányi Gizella áll. felső leányiskolai tanítónő vezetett, ezentul maga tartja fenn, igyekezve mindazon kötelezettségeket pontosan teljesíteni, melyekkel ennek gondozása jár. Az évi ellátás 700 keroná, a zongoratanítás 120 kor. Ez utóbbi nem kötelező. Minden felvilágosítással szóban, vagy írásban szívesen szolgál özv. Sváby Pálné Turchányi Gizella áll. felső leányiskolai tanítónő Arad, Hasszinger-utca 5. sz.

Spanyol szédelgés Aradon.

Simay Istvánt Madridba hívják.

Százezrek a bőröndben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 6.

Nemrégiben megirtuk, hogy egy veszedelmes orosz szélhámos egy aradi iparost behálózva arra akart rábírní, hogy Oroszországba menjen kincset keresni. A turpisság azonban kiderült s így az iparos nem esett bele a neki fellállított törbe. Aradot — ugyilátszik — a nemzetközi szélhámosok az eldorádójuknak tartják, mert most megismétlődött az eset. A különbség csak az, hogy a mostani eset számai Spanyolországba vezetnek. Különbben teljesen meg egyezik Elked Antal budapesti vendéglősnek ismeretes dolgával.

Tegnap ugyanis Aradváros egyik tekintélyes polgára levelet kapott Spanyolországból. Ebben a magát megnevezni nem akaró levelező megkérte a címzettet, hogy jöjjön Spanyolországba, mert meg akarja neki mondani, hogy 900.000 franknyi vagyona hol van, hogy megmentse azt.

A tekintélyes polgár, akit a spanyolországi ur a bizalmával megtisztelt, Simay István gőzfürdőtulajdonos, a honvéd-egyesület elnöke. Simay a tegnapi postával levelet kapott Madridból. A gőzfürdőtulajdonosnak sejtelve sem volt, hogy ki lehet az a spanyolországi ismer-

rőse, aki neki német nyelven írt levelet. A levél hiteles fordításban így hangzik:

Madridi fogház, 1907. július 30.

Tisztelt uram!

Csödből kénytelenül fogházban vagyok. Kérem mentse meg a leányomat és vagyonomat. Vagyonom egy kofferben van, amely az ön országának egyik állomásán hever és amelyben 900.000 frank értékű francia bankjegy van, amely érték a koffer egyik rejtett helyén nyert elhelyezést. Nagyon sürgős, hogy ön ide utazzék, hogy a koffer feladóvevényét megmenthesse. Szolgáltatásért 40 százalékot ajánlok fel önnek.

Elővigyázatból és miután én fogságom miatt a választ nem vehetem kézhez, kérem következőleg értesíteni engem elutasításáról:

Damas Parra

Calle Medellein 6. Segundo Madrid.
Spanien.

„Bruder Diego ist auf Reisen.“

S efan Simay.

A legnagyobb titoktartást és távirati választ kérve, vagyok üdvözlettel

A von R.

Simay István bárhogyan is megerőltette memóriáját, nem tudott rájönni arra, hogy ki legyen az A. von R. nevű ur, aki neki a madridi fogházból levelet küld. Eszébe jutott azután Eked Antal fővárosi vendéglős, aki hasonló levelet kapott egy spanyolországi kalandortól s a csábító ígéreteknek engedve el is utazott Spanyolországba, ahol azután kifosztották.

Az agg gőzfürdőtulajdonos ma reggel felment a rendőrségre és megmutatta a titokzatos levelet. Greén Nándor jtb. főkapitány még a mai nap folyamán táviratilag közölte A. von R. levelét a madridi rendőrséggel s egyúttal megkereste, hogy folytasson nyomozást a névtelenség homályába burkolózó levélíró ellen.

A rendőrségen azt hiszik, hogy a levélíró azonos azzal a spanyol szélhámossal, aki Eked Antalt befonta és megfosztotta pénzétől.

Az Eránosz-dráma.

Följelentés Gennari vivómester ellen.

Kifosztotta a hipnotizált ügyvédet.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 6.

Egyre borzalmasabb részletek kerülnek a nyilvánosságra abból a rémdrámából, amelynek szerencsétlen áldozata egy egész család: Eránosz István dr. tekintélyes fővárosi ügyvéd, továbbá neje és anyósa. Ha valóknak bizonyulnak ama följelentés adatai, amelyet a halálba és tébolydába kergettek hozzátartozói a mai napon Gennari fővárosi vivómester ellen megtettek, úgy a vivótör hírneves kezelőjében olyan nagystílű és lelketlen szélhámost ismer meg a magyar közönség, amilyen már rég nem foglalkoztatta a magyar büntető hatóságokat.

A dráma újabb fejleményeiről az alábbi távirati tudósítás számol be:

Az Eránosz-család katasztrófája ma ismét több hozzátartozót szólaltatott meg, akik közül Papp Dezsőné a következőképpen mondta el az éhenhalt ügyvéd esetét:

— Nemrégiben öten voltunk Eránoszéknál. Az ügyvéd és Gennari egyedül voltak a szalonban, míg Eránoszné, egy rokona és én a szomszédos szobában időztünk. Egyszerre bejött a postás és pénzeslevelet hozott. Ekkor én

bementem a szalonba és jelentettem Eránosznak, hogy pénz jön a címére.

— Tudom, — válaszolta az ügyvéd, — Mármarosból várok.

A postás erre bement a szalonba és ott ányujtotta a pénzt, amelyet Eránosz egész összegben átadott Gennarinak. Ezzel a pénzzel a vivómester pár nap múlva Olaszországba ment. Két hét mulva meghalt Eránosz és ekkor az ágya alatt megtaláltuk a pénzeslevélnek üres borítékját, amelyen küldött összegként 10.000 korona volt jelezve. Eránosz pénztárcájában is mindössze 10 koronát találtunk, ami valóssággal kétségbeejtette az özvegyet. Az ügyvéd betegsége alatt semmit sem evett és még vizet sem akart inni, csak folyton keserűvizet. Már csupa csont és bőr volt, amikor halálos ágyán és halála perceiben is azt mondogatta:

— Hol a feleségem, a kis menyasszonyom, hol a keserűvizem?

Darvas Sándor dr., a halálba hipnotizált ügyvéd háziorvosa a következő nyilatkozatot tette:

— Mint orvost, esküm titoktartása kötelez és ezért keveset mondhatok. Tény, hogy másfél év előtt cukorbeteg és nagyfoku neuraszténiát konstataáltam rajta. Akkoriban Karlsbadba ment és visszajövet gyöngült is a betegsége. A hipnózis laikus kezek között súlyos következményekre vezethet.

Gennari vivómester a vádakra kijelenti, hogy azok valótlanok és végcéljuk manőver az ő zsebére Eránosz dr. feleségét krajcár nélkül hagyta hátra és ezért a rokonok és jó barátok — köztük én is — elhatározták, hogy rendszeres havi segélyben részesítjük az özvegyet. Én havi 60 korona fizetésére köteleztem magam, mert Eránosz jó barátom volt, aki leveleimet írta és üzleti ügyeimet intézte, mivel én nem tudok magyarul. A spiritiszta széanszokra vonatkozólag ki kell jelentenem, hogy szűk körünkben mulatságnak tartottuk az egész dolgot és szórakozásból mindenféle kérdést intéztünk a táncoló asztalhoz. Így egy ízben arra kért Eránosz, kérdezzem meg a jó angyalt, hogy 100.000 koronáért adja-e el az ügyvéd mármarosi birtokát. Nem én tettem tönkre Eránoszt, hanem nagy adósságai. Nekem nem volt szükségem az ő pénzére, mert 5—6 ezer korona évi jövedelmem van. Hiszen 500 korona évi adót fizetek.

Ma reggel Gáti György iskolaigazgató, az elhalt ügyvéd sógo a följelentést tett a fővárosi rendőrségen Gennari ellen. A följelentésben Gáti fölhívta Krecsányi Kalmán detektívönök figyelmét arra a körülményre, hogy Gennarinak évek óta nincsen keresete. Hat év óta nem volt vivóterme, most pedig a Károly-köruton Eránosz pénzén nagy fényvel berendezett magának egy vivótermet. Gennari most azon fura-dozik, hogy gazdag özvegy asszonyt kifosszon, akit spiritizmussal szintén hatalmába kerített.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Az Edison színház sikere. Rövid három napos működése alatt valószínű rohamlépésekkel nyerte meg a közönség elismerését és pártolását az Edison mozgóképszínház, mely a Nyári Szinkörben tartja előadásait. Ma került beutatóra az új műsor, melynek minden egyes száma valószínű szenzációja a kinematográf művészetnek. A kacagtató képek mellett csodálatos kivitelű tanulságos képekben gyönyörködött a nagyszámú közönség. A színház igazgatósága holnapról kezdve a es. és kir. gyalogezred zenekarát szerződtette. Holnap este fél 7 órától kezdve az előadásig a katonazene-

kar hangversenyez a Nyári Szinkör előtt. Az Edison-színház páratlan sikerét igazolja, hogy ma a városi és az izraelita árvaház növendékeit is elvezették tanáraik az Edison-színház előadásához, hogy felejtethetetlen estét szerezzenek a gyermekeknek.

Károlyi Gyula képviselőjelölt?

A főispán nem vállal mandátumot.

Még nem teljesítette misszióját.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 6.

Alighogy a kaplonyi sirboltban örök nyugalomra helyezték a Károlyi-család tiszteletreméltó fejét, már egybegyűltek a nagykarolyi függetlenségi párt vezető férfiai, hogy az elhunyt főúr politikai öröke, a város mandátuma dolgában határozatot hozzanak. A bizalmas értekezleten azután kimondották, hogy a kerület képviselőjelöltiségét Károlyi Gyula grófnak, Aradváros és Aradmegye főispánjának ajánlják fel.

A nagykarolyi határozat éithető föl-tűnést keltett Aradon, ahol ma alig volt aktuálisabb és alaposabban megvitatott kérdés, mint az, hogy a nagykarolyi mandátum kedvéért lemond-e Károlyi Gyula gróf kettős főispánságáról.

Megindultak a találgatások és mig egyrésztől határozottan állították, hogy Károlyi Gyula megválna állásától, addig mások ugyancsak erős argumentumokkal érvelve fejtegették, hogy a főispán nem vállalja el a Károlyiak ősi székhelyének törvényhozási képviselőletét. Bizonyosat azonban ma még a főispánhoz közel állók köréből sem lehetett megtudni, mert a Károlyi Gyula és neje a hagyaték átvétele végett még Nagykarolyban időznek és alighanem csak napok múlva térnek vissza Aradra. A város és a megye közigazgatási bizottságának ülésén nem Károlyi gróf, hanem a törvényhatóságok első tisztviselői fognak elnökölni.

Az Aradi Közlöny egyik munkatársa ma fölkereste Aradmegye néhány vezető férfiát, akiket Károlyi Gyulához politikai és személyi barátság fűz, hogy megkeresse tőlük: valószínűnek tartják-e a főispán távozását a két törvényhatóság éléről? A megyei közélet egyik vezető szerepet játszó alakja, aki nem hatalmazott fel nevének közlésére, munkatársunk kérdésére a következő választ adta:

Nem tartom lehetetlennek, hogy Károlyi Gyula gróf elfogadja a nagykarolyi mandátumot, ha azt neki felajánlják és így természetesen megválna az aradi és aradvármegyei főispánságtól. Ennek az elhatározásnak több oka is volna. Az első érthetőleg az, hogy a nagykarolyi mandátumot hosszú idő óta a Károlyi család tagjai nyerték el és a kerület bizalmának megnyilvánulását soha sem tartották visszautasíthatónak. Azonkívül az óriási birtok és vagyon kezelése miatt Károlyi Gyulának és férjének is gyakran hosszabb időt kellene a nagykarolyi uradalomban töltenie, ami lehetlenné teszi, hogy Károlyi gróf továbbra is olyan példás lelkiismeretességgel lássa el a főispáni teendőit, mint ezt eddig tette. A lemondásnak azonban még egy másik, az előbbieknél sokkal ér-

dekesebb indoka is volna: az, hogy Károlyi gróf *kissé unja hivatalát*. Unja pedig egyrészt országos politikai szempontokból, mert a koalíció tudvalevőleg nem tudja beváltani a nemzetnek, különösen az alkotmány biztosítékok dolgában tett ígéreteit és főispánunk nem tartja jellemével összeegyeztethetőnek, hogy improduktív kormányzatnak részese legyen. De másrészt azért is terhes reá nézve hivatalának betöltése, mert teendői elvonják uradalmi ügyeinek gondos ellátásától. Bár ugy a város, mint a vármegye közönsége részéről mindenkör segítették a főispánt céljaira elérésében, Károlyi gróf mégis kissé fáradtnak érzi magát és ezért érthető, ha eleget tesz a nagykárolyiak kérésének s elvállalja a mandátumot.

Ezzel az információval homlokegyenest ellenkező az az értesülés, amelyet munkatársunk a vármegyének attól a fiatal országgyűlési képviselőjétől kapott, akit Károlyi Gyula gróf kevés intimusa közé sorolhatunk.

Az országgyűlési képviselő nyilatkozata így szól:

Meglepődve olvastam a fővárosi lapokban, hogy a nagykárolyi függetlenségi párt Károlyi Gyula gróf főispánnak akarja felajánlani a kerület jelöltségét. Meglepődve azért, mert úgy tudom, hogy a gróf *nem vállal mandátumot*. Károlyi nagy súlyt fektet arra, hogy azt a feladatot, amelynek végzésére vállalkozott, teljesen betöltse és mindaddig, amíg misszióját be nem fejezte, kizártnak tartom, hogy nehéz hivatalát a kényelmes képviselőséggel felcserélje. *Bármennyire kívánnák* is családi tekintetek, hogy engedjen a nagykárolyiak kérésének, valószínűtlen, hogy a főispán megválják a kormány és a törvényhatóságok legteljesebb megelégedésére betöltött állásától.

Hogy melyik vélekedés a helyes, az talán már a legközelebbi napokban teljes határozottsággal ki fog derülni. Mihelyt a nagykárolyi 48-as párt formálisan felajánlja a jelöltséget, Károlyi gróf ki fogja jelenteni, hogy ő, aki mint főrend, amugy is tagja a törvényhozásnak, helyet kíván-e a képviselőházban, vagy pedig megmarad Aradváros és Aradmegye főispáni székében.

HIREK.

— **A vicinális törvény.** Budapest-ről táviratozzák: Ma délelőtt a kereskedelmi minisztériumban *Seterényi József* államtitkár elnöklése alatt szaktanácskozás volt, amelyen a vicinális vasutakról szóló törvénytervezetet tárgyalták. A tanácskozást a napokban folytatják.

— **Tífuszjárvány a pilisi táborban.** Budapest-ről táviratozzák: A piliscsabai táborban *hasztífuszjárvány* dühöng a katonák között. A barakkokban beszállásolt katonák közül *sokan megbetegedtek* és egy már *meghalt*.

— **Szédelő fővárosi kereskedők.** Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy az államrendőrség *Szemző Artur* nyugalmazott honvédfőhadnagy panaszára elővezetési parancsot adott ki *Ligeti Miklós* fővárosi egyenruházati szabó ellen, aki a főhadnagyot 40.000 korona erejéig megkárosította. Ligetit és még két másik embert az éj folyamán valószínűleg *letartóztatják*. A rendőr-

ség két másik ismert fővárosi kereskedő után is nyomoz. Az egyik *Weinfeld Ede* hangszerkereskedő, aki 120.000 koronával, a másik *Kaufmann Dávid* kézműáros, aki 40.000 koronával károsította meg a hitelezőit.

— **Az olasz király Bécsben.** Lipséből jelentik: Az itteni *Tageblatt*-nak bécsi távirata szerint Magyarország-Ausztria és Olaszország jó viszonyának helyreállításával kapcsolatban ismét előtérbe lépett *Viktor Emánuel* olasz király és *Ferenc József* találkozásának a kérdése is. Már régebben híre járt, hogy Aehrenthal báró külügyminiszter egyik legfőbb törekvése, hogy megszüntesse a római udvar kedvetlenségét, amelyet királyunk látogatásának elmaradása idézett elő. Közelfekvő dolog, hogy a deziói találkozás alkalmával ez a kérdés is szóba került és nincsen kizárva, hogy Viktor Emánuel olasz király látogatást fog tenni Bécsben s ezt a látogatást azután egy királyi herceg fogja Rómában viszonzni. Általában föltűnt, hogy amikor Aehrenthal báró Ischlben a deziói találkozásról jelentést tett, Szécsen gróf vatikáni nagykövet is Ischlben tartózkodott.

— **Polónyi a törvényszéken.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: *Polónyi Géza* volt igazságügyminiszter, akinek *Lengyel Zoltán* képviselő ellen indított pöre meglehetősen lassan halad előre, ma megjelent *Kiss István* vizsgálóbírónál. Polónyi arra a hírről jött, hogy a főváros ma átküldi a törvényszékre azokat az aktákat, melyek az ő pörére vonatkoznak s amelynek azt igazolnák a vád szerint, hogy ő a bizottsági tagságát vagyonszerzésre használta. Az iratokat *Gallina* fővárosi tiszviselő tizenegy óra körül hozta meg és szolgáltatta át a vizsgálóbírónak, akinek hivatalszobájába Polónyi már egy félórával előbb bement. A panaszosként szereplő exminiszterek módjában lesz a vád részeire észrevételeit megtenni s úgy lehet, hogy ezzel a jogával írásos beadvány formájában fog élni.

— **Rablóvágy Newyorkban.** Newyorkból táviratozzák: A newyorki polgárság nyilvános népgyűlést rendezett, amely gyűlésen az utóbbi időkben ijesztő módon megszorodott főbejáró bűnöket tették beszéd tárgyává. Megállapították, hogy a legutolsó két héten *12 gyilkosság és 117 erkölcs elleni merénylet* történt nőkön, ezenkívül betörések is szép számmal fordultak elő. A gyűlés szónoka kielt a bevándorlási bizottságlányba ellenőrzése ellen és azt mondja, hogy a bizottság nem rostálja meg eléggé a kétes elemeket és partira engedi őket. Ha rövidesen nem változnak az állapotok, a polgárság védelmére nem marad egyéb hátra, mint az ostromállapot kihirdetése.

Newyorkból táviratozzák újabban: A legutóbbi időkben mindgyakrabban megisméltető fiatal leánykák ellen irányuló erkölcstelen merényletek által felizgatott csöcselék tegnap meg *akart lincselni* több vélt bűnöst. Egy *Kesztnér György* nevű orosz ember, akit azzal vádolták, hogy behatolt egy házba, hogy onnan egy fiatal leánykát elragadjon, a csöcselék majdnem holtra vert. Kesztnér életét csakis a rendőrség közbelépésének köszönheti. Egy ártatlan olasz embert annyira meverték, hogy szenvedett sérüléseibe valószínűleg belehalt. A helyzet napról napra rosszabbodik.

— **E késett koszoru.** Nagyárolyból írják nekünk: Az imént elhunyt *Károlyi István* gróf temetését követő napon jött meg express ide Nagyárolyba, egy tiszta fehér virágokból font koszoru, fehér selyemszalaggal, amelyen a következő felirat volt: „Felejthetetlen jó nagy-

atyám örökké hálás unokája, *Georgineka*.” A koszorut *Franzensbadban* adták fel, ahol *Károlyi Györgyné* grónő jelenleg leánykájával időzik. Ugyanekkor érkezett meg részvét táviratuk is özv. gróf *Károlyi Istvánné*hez. Itt említjük meg, hogy a gyászjelentésbe az unokák neveinél tévedés csuszott be, mert *Károlyi György* gróf leányát *Georginenak* hívják.

— **Eljegyzés.** Talposi *Kabdebó István* ma eljegyezte *Török Nusi* kisasszonyt. *Török Árpád* világosi kir. közjegyző bájos leányát.

— **Lázadó foglyok.** *Szimbirszk*ből táviratozzák: Az itteni fogházban lévő politikai foglyok lefegyverezték és megkötözték az őrszemélyzetet. A rekvirált katonaságot a foglyok *revolverlövéssekkel fogadták*. A katonák fegyvertűzeléssel válaszoltak. A sortüz folytán *egyik fogoly meghalt* és néhány megsebesült. A nyugalmat azután csaknamar helyreállították.

— **A báróné.** Természe es, hogy *Schönberger Béla* bárónéról van szó, akinek egynémely elintézetlen ügyei maradtak Budapesten. Ismeretes az a pöre, melyet ellene *Makkay Béla* kultuszminiszteri osztálytanácsos indított becsületsértés címén. A bárónénak dolga volt a minisztériumban és nemcsak maga bántotta meg a tanácsost, de a férjével egy sértő levelet is íratott *Makkaynak*. Ezért a büntetőtörvényszék annak idején báró *Schönbergert 100 korona* és a bárónét *50 korona* pénzbüntetésre ítélte. Azóta foglalkozott a pörrel már a királyi tábla is és mára a törvényszék elé citálták a bárói párt, hogy kihirdessék előtte a másodbíró döntését. De az ítélelhirdetésen sem a báróné, sem a férje nem jelent meg. Helyettük a másodfokú ítéletet a védőjük, *Bonta Károly dr.* ügyvéd vette tudomásul. Egyébként maga *Schönberger* báróné most szanatóriumban van valahol a külföldön, de azt, hogy hol, a védője sem tudja.

— **A gyóni rablógyilkosok.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Azokat a cigányokat, akiket a vizsgálóbíró tegnap magával vitt Gyónra, hogy őket *Tabók András*szal szembesítse, ma éjjel ismét visszahozták a pestvidéki törvényszék fogházába. A szembesítés, *eredményes volt*, amennyiben úgy *Fabok*, mint a felesége a hét cigány közül *háromra ráismerni vélt*, bár amióta megmosdatták és megoyirták őket, az ábrázatuk némileg megváltozott. *Lakatos Rózát*, azt a kis cigány leányt, aki a cigányok ellen vallott, ma a törvényszéki épületnek egy másik szárnyába helyezték át, mert attól tartanak, hogy a cigányok még a nézésükkel is megfélemlíthetik a leányt.

— **Kinevezések.** A vallás és közoktatásügyi miniszter *Krdlitz Vilma* ópécskai róm. kat. elemi iskolai tanítónőt és *Kellner Ch. Vilmos* ópécskai izr. elemi iskolai tanítót az ópécskai állami elemi iskolához kinevezte.

— **Megint Fechtig Armand!** Néhány héttel ezelőtt megírtuk, hogy a temesvári rendőrség tiltott koldulás miatt letartóztatta és illetőségi helyére toloncoltatta az aradi szegényház egykori lakóját, fechtenenburgi *Fechtig Armand* bárót, egy régi bárói család elzüllött ivadékát. A kékvérű csavargó azóta Budapesten és Aradon lopta a napot, míg tegnapelőtt újból visszatért Temesvárra, ahol ugylátszik nagyon jól érezte magát. Az elmúlt éjszaka egy jó zsefvárosi éjjeli kávéházban — ahol pompás jókedvvel mulatozott — akadtrárégi jó ismerősére a cirkáló rendőrőrzarat, mely letartóztatta és a rendőrség fogházába csukta a bárót. Mikor megmotozták, pont *két fillért* találtak nála. Maga mondta a rendőrségen, hogy éppen jókor tartóztatták le, mert nem tudta volna cechjét kifizetni. A belvárosi rendőrkapitány ma reggel látott törvényt felette. Tiltott visszatérésért nyolc napi fogházra ítélték. Büntetésének ki-

töltése után Aradra toloncolják a darék arisztokratát.

— A hódmezővásárhelyi dalkör Menyházán. A hódmezővásárhelyi dalegyesület, melyet az ország egyik legkitűnőbbben képzett dalkörének tartanak, e hó 4-ikén kirándulást rendezett Menyháza fürdőre, hogy egy kedves kirándulás keretében testületi bucsut vegyen a város főispánjától *Fábrý Sándor dr.-tól.* *Juhász Mihály* kir. tan. polgármester, a dalegyesület elnökének vezetése alatt negyvenen vettek részt a kirándulásban, egyesek magukkal hozván feleségüket és leányukat is. A dalegyesület, miután szerenádót adott *Fábrý dr. főispánnak* az *Acsev villája* előtt, nagy sikerű dalestélylyel szórakoztatta vasárnap este a Menyháza és vidéke egybegyűlt közönségét. Felrándultak az estélyre különvonattal a borossebesiek, déznaiak, úgy hogy a felsővendéglő nagyterme zsufolásig megtelt. A dalkör, a kitűnő zeneszerző, *Arany János* karmester művészi vezetése mellett népdalokat és klasszikus zeneműveket adott elő, oly precizitással, oly bámulatos összetanulással és tökélyvel, a miről csak a legnagyobb elismeréssel lehet szólni. Az előkelő közönség a legnagyobb elragadtatással hallgatta az élvezetet nyújtó előadást s viharos tapsban s éljenzésben adott kifejezést elismerésének. Valósággal zenei estélylyé avatta az előadást az, hogy a dalkör mellett művészi tökélyvel szóló énekeket is adtak elő a dalkör egyes tagjai, így *Vörös Lajos, Darabos L., Juhász Ferenc és Greguss J.* — *Arany János* karmester ezenkívül hegedűszólóban mutatta be rendkívül zenei tudását. Másnap banketten ünnepelték a menyházaiak a hódmezővásárhelyieket, kiknek a közönség nevében *Nachtnebel Odön és Fábrý Sándor dr.* mondott köszönetet a nyújtott élvezetért, míg a kiránduló társaság részéről *Juhász Mihály* polgármester köszönte meg, a főispán éltetése mellett, a szíves fogadtatást.

— Kereskedő-elvek. Angol kereskedő házban rendszeren táblát találunk a falon, amelyre a híres *Jefferson* tíz szabálya van írva. Az angol kereskedő érdekes tíz parancsa a következő:

1. Amit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra.
2. Sohse fárassz mást azzal, amit magad is elvégezhetesz.
3. Ne rendelkezél soha azzal a pénzzel, amely még nincsen birtokodban.
4. Ne vásárolj haszontalan dolgot, ha még oly olcsó is.
5. A kevélység rosszabb az éhségnél, szomjúságnál és hidegnél.
6. Soha se bánjuk meg azt, ha kevesebbet ettünk, mint a mennyit ehettünk volna.
7. Semmi sem okoz fáradságot, ha kedvvel végezzük.
8. Ne busulj olyan baj miatt, amely talán be sem következik.
9. Mindent a jobbik oldalról fogj fel.
10. Ha haragszol, számláld tizig, még mielőtt szóltál volna, de ha nagyon haragszol, akkor százig számláld előbb.

— Gyilkosság Ocsisoron. Vasárnap délután Ocsisoron összeszólalkozott *Fául Juon* és *Szerendán Stefán*, akik szomszédok voltak és folyton civódtak. A legújabb perlekedésnek *Fául* úgy vetett véget, hogy *Szerendán Stefán fejét egy baltával kettéhasította.* *Szerendán* hétfő reggelre meghalt. A gyilkost elfogták, a holttest felboncolása iránt pedig megtörtént az intézkedés.

— Névmagyarosítás. *Hovorka István* aradi lakos s kiskorú gyermekei, *István* és *Juliánna* vezetéknevüket belügyminiszteri engedéllyel *Horvát-ra* változtatták.

— Rovarpor, bolhák, legyek, poloskák, svábok ellen leghatásosabb *Vojtek* és *Weisznál.* 201

VÁROS ÉS MEGYE

Aradváros közgyűlése.

— A tárgysorozat —

Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottságának 1907. évi augusztus hó 14. én d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügyeknek sorrendje:

1. Polgármester jelentése f. é. július hónapról.
2. A polgármester előterjesztése Kasnyik Lajos számtisztviselő elöléptetése tárgyában.
3. Almásy Alajos kérelme tandíj elengedése iránt.
4. A tanács jelentése a pénzügyigazgatóság által f. é. április hónapban leírt állami adónak megfelelő községi adó leírás tárgyában.
5. A tanács betérjeszti „a város vízművének használatáról, a gépi emek igazgatójáról és üzembizottságról” alkotott szabályrendeletét és a „vízműveknek üzemszabályzat” tervezetét.
6. Szendrey Mihály szinigazgatónak kérelme a diszletraktár bérletének megszüntetése iránt.
7. A szegedi honvédkerületi parancsnokság átirata a honvédkerületi lakatnyában felállítani tervezett kázinó tárgyában.
8. A tanács jelentése a szin és bérházban levő, eddig Moskovits Zeigmond által bérhentartott üzlethelyiségnek bérbeadása iránt megtartott árlejtés eredményéről.
9. Wolf Sándor és fia az ótemetői bérleteinek meghosszabbítását kéri.
10. A tanács jelentése az óvártéren emelendő új védőtöltés munkálataira megtartott árlejtés eredményéről.
11. A polgármesternek előterjesztése a városi hetes k. bérének felemelése tárgyában.
12. A tanácsnak előterjesztése a „Magyar Westinghouse r.-t.” részére átengedendő terület tárgyában.
13. A magyar királyi belügyminiszternek leírata, melylyel Kovács István s társainak az üzlethez vezető új palotájának elhelyezése tárgyában hozott határozat elleni felelőszó elutasítja; ezzel kapcsolatban a tanácsnak előterjesztése a terület átengedése tárgyában a névszerinti szavazásnak megejtése tárgyában.
14. A tanácsnak előterjesztése a Maffei Gézártól iskolai célokra megvett telek kérdésében a névszerinti szavazásnak megejtése iránt.
15. U. a. Fehér Szimion és nejétől iskolai célokra megvett Gáj Koszoru-utca 16. számú telek tárgyában.
16. U. a. az Ékes Józseftől az iskolai célokra megvett Csutora-utca 12. számú telek tárgyában.
17. U. a. a Pelednyák Odóntól iskolai célokra megvett Mihály-utca 60—61. számú ingatlan tárgyában.
18. U. a. a létesítendő gyufagyár céljaira átengedendő telek kérdésében a névszerinti szavazásnak megejtése tárgyában.
19. A tisztviselői ügyészség előterjesztése a Balogh Józseffel kötött bérleti szerződés jóváhagyása iránt.
20. U. a. előterjesztése a Rossi és Pellegrini vel a közbiztonsági munkákat illetőleg megkötött szerződés jóváhagyása iránt.
21. Oravetz Miklós kérelme az alsó-marosparton 400 négyzetölnek bérbevétele iránt.
22. A tisztviselői ügyészség betérjeszti a Reich Elzával lakásbérletre vonatkozólag megkötött szerződés jóváhagyása végett.
23. Ländler Aladárnak kérelme a felsőmarosparton 800 négyzetölnek bérbevétele iránt.
24. Hack Frigyesnek kérelme a birkás-düllőben 300 négyzetölnek bérbevétele iránt.

25. A tisztviselői ügyészségnek jelentése dr. Somogyi Gyulának azon kérelme tárgyában, hogy a felsőbb leányiskola butorainak egy részéért kártalanítsák.

26. Braun Ede kérelme a Béla-tér 1. sz. a. birtoklás bérletének meghosszabbítása iránt.

27. A tisztviselői ügyészségnek előterjesztése a Reich B. Károly terehére nyilvántartott 1183 kor. 58 fillér haszonbérletnek leírása iránt.

28. U. a. előterjesztése az aradi vízvezetési művek részvénytársaság üzemelésének ellenőrzése tárgyában.

29. U. a. bemutatja a szin- és bérházban bérelt lakásra nézve Lengyel Tivadarral megkötött szerződést jóváhagyás végett.

30. A tanácsnak előterjesztése a Pellegrini és Stanity Mátyással a Pöltenberg utcai kövezés iránt hozott közgyűlési határozatnak helyre igazítása iránt.

31. A tisztviselői ügyészség bemutatja a Pellegrini és Stanity vállalkozókkal a kövezési munkra nézve megkötött szerződést jóváhagyás végett.

32. U. a. bemutatja Rossi és Pellegrini-vel a Török Gábor-utcai hidra nézve megkötött szerződést.

33. U. a. bemutatja a „Magyar aszfalt részvénytársaság”-al az aszfalt munkákat illetőleg megkötött szerződést

jóváhagyás végett.

34. A tanácsnak előterjesztése aziránt, miszerint felhatalmaztassék, hogy a folyó hóban a földnek bérbeadása iránt megtartandó árveréseknek eredményeit saját hatáskörében jóváhagyhassa.

35. Az építkezési bizottságnak jelentése a vágóhidnak léghűtéssel való ellátása iránt.

36. A tanács előterjesztése a városi csatorna-mű kezelési szabályzatának módosítása, esetleg a csatornázási adót kezelő tisztviselők számának szaporítása iránt.

37. U. a. előterjesztése a husvágási szabályrendelet tervezetnek ez idő szerint a napirendről való levétele iránt.

38. A tanács betérjeszti a városi községi leányiskolánál szervezett két rendes tanítónői állás jóváhagyásáról szóló belügyminiszteri leiratot.

39. U. a. betérjeszti a városi rendőrtisztviselők egyenruházatáról szóló szabályrendeletet jóváhagyó belügyminiszteri leiratot.

40. A tanácsnak előterjesztése Schauer Lajos és társainak a 10-ik gyógyszerár felállításának véleményezése iránti kérvénye tárgyában.

41. A polgármester előterjesztése az esküdtek lajstromát összeállító bizottságba 6 bizalmi férfinak választása iránt.

42. A tanács előterjesztése a pihenő-évesei államilag engedélyezett hibás és csekély tehetségű gyermekek részére fennálló nevelő s ápoló intézet igazgatóságának alapítványi hely létesítése iránti megkeresése tárgyában.

43. U. a. az aradi waggongyári dalkörnek az egri országos dallóversenyen leendő részvételének anyagi támogatása ügyében.

44. A tanács előterjesztése a város kereskedő-tanonc iskola bizottságának a múlt évi tanulmányi állapotáról s az évi működéséről szóló jelentése ügyében.

45. U. a. a pusztazéri orsz. Arpad-émléknapp előkészítő bizottságának a tervezett ünnepélyen való résztvevés és a felmerülő költségekhez való hozzájárulás iránti megkeresése tárgyában.

46. U. a. a székesfőváros közönségének a honalapító Arpad fejedelemnek emlékére halálának ezer éves fordulójára alkalmából emelendő szobor-költségeihez való hozzájárulás iránti átirata tárgyában.

47. A m. kir. belügyminiszternek leírata két tagnak az aradi gyermekvédő menhely bizottságba való választása iránt.

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Uj-Arad, augusztus 6.

A napokban megjelent hivatalos jelentés valamivel kedvezőbbnek tünteti fel az idei termés esélyeit mint legutóbb.

A gabonaüzlet irányzata ennek hatása alatt gyengült, azonban alapjában véve a szilárdság jut ma is kifejezésre.

A mai piacon eladásra került:

1000 mm. buza 10 60—11

Tengeri 6.—

Névtelen jegyzés:

Rozs 7.60—70.

500 mm. árpa 6.60—70.

Zab 6.80—7.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása —

Budapest, augusztus 6.

Elkelt 15.000 métermázsa 10—15 fillérrel olcsóbb áron. Amerika 1% olcsóbb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli sárlat	5 órai sárlat
Buza októberre	11.38—11.39	11.42—11.43
Zab októberre	8.12—8.13	8.15—8.16
Rozs októberre	8.87—8.88	8.89—8.90
Tengeri 1908 májusra	6.66—6.67	6.61—6.62

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény . . . . . 649.—
Magyar hitelrészvény . . . . . 749.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Augusztus 6 —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm feletti súlyban — fillérig; közep páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm feletti súlyban 134—135 fillérig; fiatal közep páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 126—137 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 137—138 fillérig.

Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Aradvárosi és megyei telefon 475. szám.

Néhány napig

maradék

elárusítás!

Öltöny szöveteket

leszállított árban

772

árusítunk.

Nagy megtakarítás!

Szolid kiszolgálás!

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közep páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.
Szerelési szám: Augusztus hó 3 napján volt készlet 38 863 darab, augusztus hó 4. napján felhajtott 645 darab, augusztus hó 4. napján elszállított 321 darab, augusztus hó 5. napjára maradt készletben 39,307 darab.
A hízott sertésüzlet irányzata: Változatlan.

IDEGENEK ARADON.

— Augusztus 6. —

Fehér Kereszt-szálloda. Gresner Nándorné és családja Linz. — Nagy Gergely birtokos Detta. — Oláh József hivatalnok Sopron. — Janosó István Zenta. — Margina János felügyelő Déva. — Kliment Mihály gazdálkodó Békéscsaba. — Busztin Emil joghallgató Baja. — Balla Pál joghallgató Baja. — Bauer Simon dr. Lőcse. — Geringer Kálmán Bécs. — Sütő Sándor felügyelő Besztercebánya. — Kolozs Jozsefné és leánya Diószeg. — Barabás Kálmán vegyész Szeged. — Krizsán Lajos hivatalnok Pozsony. — Barna Mór hivatalnok Budapest. — Schönfeld Viktor bérlő Nagykikinda. — Altman Jenő becsülő Nagyvárád. — Pinter Sándor és családja Makó. — Lövi Gyula kereskedő Nyir egyháza. — Markstein Jakab utazó Budapest. — Kovács Jenő utazó Budapest. — Blau Gyula utazó Budapest. — Rottman József utazó Budapest. — Komlós Samu utazó Budapest. — Sonnenstein N. Menczer A utazó Budapest. — Grosz Fülöp utazó Budapest. — Kronits Dusan utazó Budapest. — Frankl Odón utazó Bécs. — Verner Gusztáv utazó Bécs. — Kramer Odón utazó Bécs. — Keszler Hugó utazó Bécs. — Fried Géza utazó Bécs. — Szergia Demeter utazó Temesvár. — Deutsch Róbert Facset.

Központi szálloda. Kallay Jolán színművésznő Hódmezővásárhely. — Kabdebó István birtokos Tálpa. — Spiegl Ignác borkereskedő Keresztur. — Stemmetz H borkereskedő Keresztur. — Hevessy Vilmos mérnök Budapest. — Katona Dezső kereskedő Budapest. — Havas Boldizsár kereskedő Budapest. — Stern Izaak kereskedő Szarvas. — Stern Gyula hivatalnok és neje Gurahonc. — Herskovits Lajos hivatalnok Lugos. — Poloskay József mérnök Lugos. — Rök Béla gépgyáros Budapest. — Weisz József kereskedő Kolozsvár. — Pohl Vilmos kereskedő Budapest. — Urban Géza kereskedő Budapest. — Szabó Emil kereskedő Budapest. — Beer Jenő kereskedő Budapest. — Langer Simon hivatalnok Budapest. — Janossy György birtokos Déva. — Hartenstein Jenő fakereskedő Budapest. — Leitner Samu birtokos Berzova. — Kovács Vilma Budapest.

Pannónia szálloda. Darvas János máv. vendéglős Grác. — Tulkán Györgyné Szemlak. — Varga Károlyné igazgató Szemlak. — Kohn Sándor utazó Temesvár. — Hauz József táncigazgató Prága. — Janovics N. földbirtokos és neje Málak. — Deutsch Jakabné kereskedő Budapest. — Tócs Sándor hadnagy Arad. — Várnai Lajos vasuti hivatalnok Uj-arad. — Olajos Lőrinc kereskedő Brád.

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:
Kaszab Géza.

NYILTTER.*

Az automobil közlekedés.

Közeledvén az idő, amidőn a városi automobil-omnibusz forgalom megnyílik, legyen szabad annak berendezkedésére vonatkozólag néhány szót szólnom.

Köztudomású dolog, hogy a városi tanács két előkelő tagját küldte ki Temesvárra, hogy ott a városi villamos va ut kezelését és forgalmát tanulmányozza azon célból, hogy annak mintájára rendezkedjen be és habár az ottani ügyvezető igazgató az aradi lovasu'nál igazgatósági tag, kétség e len, hogy a kiküldött urak a rendelkezésre álló fölvilágosításokat megkapták; továbbá hírik, hogy a város az automobil-omnibusz forgalommal egy gépész mérnököt akar megbízni. Ezekre vonatkozólag bátor-kodom a következő megjegyzéseket kockáztatni:

A temesvári ut nézetem szerint e tekintetben majdnem céltalan és legjobban esetben, adminisztrációs szempontból nyújthat egy kis

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelőséget a szerkesztő.

előnyt, de a forgalomra nézve nem, mert egészen mások a viszonyok a közúti közlekedés terén nálunk és egészen mások azok Temesváron, úgy, hogy a temesvári forgalom semmiképpen nem szolgálhat nekünk utmutatóul. Aki ebben a tekintetben kissé jártas, az ezt a körülményt semmi esetre sem fogja kétségbe vonni. Azt mindenki befogja látni, hogy egy közlekedési vállalatnál a fő nem az adminisztráció, hanem igen is a forgalom mivel a, mert ettől függ a vállalat életkérdése. Ha tehát a város vezetősége a temesvári mintán akarja az automobil-omnibusz forgalmát bevezetni, akkor ezzel a lépéssel már az első hibát fogja elkövetni, oly vállalkozás életbelépésénél, amelyek prosperitásában amugy is nagyon kételkednek.

Ujabb hiba az lesz, ha a város a vállalat vezetésével egy gépészmérnököt fog megbízni, mert legyen ez kapacitás vagy ducát ember, az mégis „Ur“ lesz és kétségbe kell vonni azt, hogy ő az automobil vállalatnál azt a tevékenységet fogja kifejteni, amit ezen vállalkozás megkövetel, hogy az főnálláson. Ne képzelje azt senki, hogy az automobil-omnibusz járatot egy más, eddig eléggé ismeretes közlekedési járat tal lehetne azonosítani. Olyan célzaosság, mely szerint a vállalat vezetője végzett műszaki ember legyen, teljesen felesleges azért, mert minden egyes choffeur feltétlenül annyi szakértelemmel kell hogy bírjon, hogy az esetleg bekövetkező kisebb hibákat a kocsi szerkezetén elég hamar felismerje és lehetőleg gyorsan jóvá tehesse, mert nagy hiba lenne, ha a vezetőség más ként a kocsi kezelését valamely egyébre bízna. Nagyobb bajoknál pedig a gépész mérnök sem tehet egyebet, mint a beteg kocsit a vagongyárba, vagy a leendő automobil gyárba dirigálni.

Sokkal célszerűbb lenne, ha a város egy oly embert bízna meg az automobil forgalom berendezkedésével és vezetésével, aki a dologgal már foglalkozott, azt lehetőleg tanulmányozta, a közúti közlekedés terén már működött és tapasztalatokat szerzett és akinek személyisége elég garanciát nyújt arra nézve, hogy a legnagyobb buzgalommal, fáradtságot nem kímélve, kora reggeltől késő estig, magát egészen az ügynek szentelni fogja, mert nem eléggé lehet hangsúlyozni azt, hogy nem kis feladat vár arra, aki a szóban forgó vállalat vezetését magára vállalja.

Ha a város nem fogja ebben a tekintetben a kellő irányt követni és esetleg a megtakarítás és túlbőlcse kedés álláspontjára fog helyezkedni, vagy pedig, ami még rosszabb lenne, ez állás betöltésénél a protekció terére fog lépni, akkor ez az eljárás a városnak sok pénzébe fog kerülni. Nehéz lenne ilyen eljárásból folyó hibákat jóvá tenni ille ő eg későbbben korrigálni, ha a vállalat a közönség haragját már magára zudította és a bizalom a vállalat iránt megrendül.

Igen jól tudjuk, mit akarunk elérni, az automobil forgalom berendezésével az itt uralkodó közúti forgalmi hiányokkal és mizériakkal szemben, jó lesz tehát már kezdetben a kelő óvatossággal eljárni úgy, hogy Arad város nemcsak a közúti forgalom eszköze tekintetében, hanem annak berendezkedésére nézve is minta város legyen.

Egy érdeklődő.

A Bór- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

kitűnő sikerrel használtatik vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvénynél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Teljesen tiszta!

Kapható drogyvásárlóhelyekben vagy a Sanyo-Lipóci Salvatorforrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolftrappart 8.

A nyaraló és fürdőző közönség szives figyelmébe!

A következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Szemere Gy.: A Forray család, Dickens: A Pickwick Club, Lavedan: Az ágy, Gárdos M.: Az igazság az élet, Dessewffy: Mi a spiritizmus?, Pulszky F.: Jellemrajzok, Boyesen: Goethe Fausja Ribot Th.: A lelki átöröklés, Emerson: Az ember szellem képviselői, Ratzel dr.: A föld és az ember, B. Szt. Hilaire: A filozófia viszonya, Cherbuliez V.: Művészet és természet, A görög Petz: tragédiája, Csizmadia J.: Fogházi levelek, Marsch: A tulvilági ember, Spencer: Filozófiája, Marczali: A legujabb kor története, Gáspár F. dr.: Kelet- és Hollandus-India, Vitorlával Ázsia körül, Gabányi: Öt év Mandzsuriában, Abonyi L.: Pásztortűz, Tarlóvirágok, Böhme: Egy tévedt nő naplója, Thury Z: Az ember, aki hazaballagott,

Németben: Willy: Annies Geständnisse, (Forts. der Claudine.) Stilgebauer: Der Börsenkönig, Bahr: Wien, Hillern: Doppelleben, Ganghofer: Komödiengeschichte, Tanera K.: Sonhsa Anniba, Salburg: Judas im Herrn, Zobelitz H.: Lichterfelderstr. No 1, Leffler Ch. A.: Eine Sommergeschichte, Blicher Cl.: Kjeld, Boy Eed J.: X, Die säände Hand, Um Helena, Das A. B. C. des Lebens, Sieben Schwerter, Böhme: Dida Ibsens Geschichte, (Eine Finale zum Tagebuch einer Verlorenen.) Reuter G.: Das Problem der Ehe, Dr. Bloch H.: Sexualeben unserer Zeit, Wedekind: Frühlingserwachen, Bernhard M: Opfer, továbbá francia és angol ujdonságok.

Kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fill, vagy kötetenkint fizetve 8 fillér.

A könyvek ujak es tiszták!

Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill., vagy füzetenként 14 fill.

Fucik: Fest und treu, Scotto: A szalmaöveg, Gr. Vay L.: Négy magyar népdal, Hiess C.: Mädel, Mädel, lassdich küssen!, Kálmán: Dal a Mőziról, Penn: Két piszkos kezecke, Cukor és légy, Zerkovitz: Taps-nóta, En vagyok a Józsika, Belezny: Közözik a darumadár, Heidelberg: Dal a kis kadettről, Benedict: Katrinchen, Reinhardt: Sorgenfrei Fall: O kleiner Chauffeur, Holländer: Der Teufel lacht dazu! Dal a szív beszéde, Puccini: Madama a Butterfly, Ilintsch: Trink ma noch a Flascherl.

Antiquar könyvek

legnagyobb raktára.

Írógépkellékek. Könyvtárak és egyes könyvek vétele, könyvtárak berendezése.

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű és papírkereskedése Aradon.

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedése

Aradon, Weitzer János-utca.

Arad városi és Arad-Temes megyei telefon 517.

Egy nyolcadárért

olvasható minden új és szenzációs könyv rögtön a megjelenés után. Ezen új könyvet, ha már öten olvastak

félárért bárkinek eladjuk.

Semmiféle betét biztosíték vagy kötelezettség nem kívántatik.

Jelenleg legújabb magyar könyvek:

Bolttár helyett 1/8 ár

Wilde Oszkár Dorian Gray arc-képe	4 —	—50
Lavedan: Az ágy	2 —	—25
Ambrus Zoltán: A Berzsenyi lányok tizenkét vőlegénye	4 —	—50
Guthi Soma: A vén kopó	2 —	—25
Csicseri Orosz Adrienne: Róma diadala. Keresztény szociális regény	2 —	—25
Csicseri Orosz Adrienne: Bozóthy Nóra grófnő	1:50	—19
Ambrus Zoltán: Solus eris	4 —	—50
" " Törpék és óriások	4 —	—50
" " Őszi napsugár.	—	—
A gyanu	4 —	—50
Pekár Gyula: Vitézi Románcok	4 —	—50
Molnár Ferenc: Az ördög	2:50	—32
Böhme M.: Egy tévedt nő naplója	4 —	—50
Spaits Sándor: Mandzsurián át kózákkal. — Az orosz-japán háború története	8 —	1 —
Jászay: Új Magyarország felé	2:50	—32
Heltai J.: Nyári regé	2:50	—32
Malonyai D.: A Csák nemzetség	2:80	—35
Rudnai: Felső-bükki kuria	3:50	—44
Lengyel L.: Egy leány története	2:50	—32
Upton Sinclair: Posvány amerikai irányregény	4:50	—63

Német könyvek:

Böhme: Dida Ibsens Geschichte (folytatása: A tévedt nő naplójának.)	4:80	—60
Wilde O.: Ein Haus aus Äpfeln der Granate	2:40	—30
Wilde O.: Betrachtungen	2:40	—30
" " Der glückliche Prinz	2:40	—30
" " Dorian Gray	8 —	—38
" " Gedichte	2:40	—30
" " Weisheiten	1:20	—15

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedésében

267

Arad, Weitzer János-utca.

Arad városi és Arad-Temes megyei telefon 517.

Iroda áthelyezés!

Ezennel van szerencsém tisztefeleimet és ismerőseimet értesíteni, miszerint

25 év óta fennálló hirdetési irodámat

f. évi augusztus hó 1-én

Budapest, VII., Károly-körut 13. I. em.

helyeztem át. ——— Kitünő tisztelettel

Eckstein (Elek) Bernát

hirdetési irodája

Budapest, VII., Károly körut 13. sz. I. em.

Telefon 36-24.

7212—907. tkv. szám.

Hirdetmény.

Glogovác község telekkönyvei birtokszabályozás következtében átalakítottak és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi XXIX. t. c. az 1889. évi XXXVIII. t. c. és az 1891. évi XVI. t. c. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t. c. cikkben szabályozott eljárás a tkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. Hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t. c. 15. és 17. §§ ai alapján, ide értve e § oknak az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. és 6. § ában és 1891. XVI. t. c. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t. c. 7. § a és az 1891. évi XVI. t. c. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. t. c. 22. § a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt vagyis 1908. február hó 28 ik napjáig bezárólag alulírt telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési keresetet annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. Hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t. c. 16. és 18. §§ ainek esetében, ide értve az utóbbi § nak az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. és 6. §§ aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1908. évi február hó 28-ik napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3. Hogy mindazok, akik a telekkönyvi átalakítás tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. évi XXIX. t. c. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármely irányban sértve vélik, ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t. c. 16. § a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket alulírt telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1908. évi február hó 28. napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen

meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket, jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a személyek, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszerű másolatokat is osztottak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kelt az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál 1907. évi július hó 26 án.

Aknay,

kir. tszéki bíró.

1908

Boros Béni-tér 5. szám alatt

egy utcai és 2 udvari irodának alkalmas

1888

helyiség azonnal kiadó.

Bővebbet ugyanott.

Buzsáki gazdaságból augusztus 15-től kezdve

elsőrendű minőségű, tisztán kezelt

tej

kapható 24 fillér Aron literenként házhoz szállítva.

Bejelentések a pontos cím megjelölése mellett intézendők:

Leopold Zsigmondhoz

ARADON. 1829

Miske község előjáróságától.

841—1907.

Árlejtési hirdetmény.

Miske község előjárói ezennel közhirre teszi, miszerint Aradmegye törvényhatósága 672—1907. számú határozattal jóváhagyta a község tulajdonát képező jegyzői lak javítását, illetve újjá építését 6366 kor. 48 fillér megállapított összegben; — ezen munkálatok biztosítására az árlejtés megtartására határidőül folyó évi augusztus hó 11 ik napjának d. e. 10 órája tűzetik ki.

A tervrajz, költségvetés és árlejtési feltételek a község jegyzői irodában a hivatalos órák alatt bárki által betekintethetők.

Aradmegye Miske, 1907. évi augusztus hó 5-én.

Kirilovics István,

jegyző.

Rác János,

1894

bíró.

APRÓ HIRDETESEK.

Kisebb szálló Ménesen

2700 tőke, terméssel eladó. Bővebbet Aradon, Sarkad, Választó-utca 23. szám. 1866

Boros Beni-téren

egy 4 szobás erkélyes lakás november 1-re kiadó. Nemes Géza. 1854

Lakás kiadó!

Tökölly-tér 6. számú házban egy 4 szobás I. em. és egy 3 szobás földszinti lakás f. év november 1-re kiadó. Bővebbet Frick József építésznel vagy ugyanott a házmeisternél. 1898

Veszünk könyvtárakat

egyedül könyveket, Lexikonokat, jogi, szépirodalmi és egyéb munkákat legmagasabb árban Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Arad. 361

5 szobás lakás, parkos nagy udvar azonnal kiadó. Évi bér 320 frt. Tökölly Imre-utca 54. (volt Halász-utca.) Egy 3 szobás lakás november hó 1-ére kiadó. 1808

Szeptember 1-ejére

keresek lehetőleg a belváros közelében egy csinosan butorozott világos szobát. Ajánlatokat szoba jelisével a kiadóhivatalba kérek.

Egy 6 kP (lőerős) automobil

olcsón eladó Tóth Bélánál Arad, Varjassy József-utca 11. sz. Ugyanott egy jó grammofon lemezekkel olcsón eladó. 1905

Keresek

a belváros közelében 2 utcai szoba, konyha és hozzátartozó mellékhelyiségekkel (lehetőleg fürdőszobával) ellátott lakást, azonnali beköltözésre. Ajánlatokat „csinos lakás” jelisével a kiadóhivatalba kérek. 1906

Paulison,

motor és vasúti állomáshoz közel 3 hold szálló, házzal és terméssel kedvező feltételek mellett eladó. Cim a kiadóban. 1900

Goddam!

Végre egy gyorsan és biztosan ható tyukszem-irtó szer

Cook & Johnsons

amerik. patent-

3917

Tyukszem-gyűrű

1 drb. 20 fillér, 6 drb. 1 korona, postán 20 fillér portó.

Kapható a Monarchia minden gyógyszerárán, valamint az összes droguerákban.

Aradi nyomdai részvénytársaság könyvnyomdája.

Feltűnő újdonság!

DÉLICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szívhat.

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Urak

kitűnő házi étkezésre találhatnak uri háznál. Cim a kiadóban. 1902

Egy jóforgalmu szatócsüzlet

más vállalat miatt eladó. Cim a kiadóban. 1904

Intelligens fiatal emberek.

keresztény háznál jó házi kosztot kaphatnak. Cim a kiadóhivatalban.

Telephon sz. 242.

Kalmár József

hatóságilag engedélyezett villamos világítási felszerelő Arad, Salacz-u. 2.

Költözködéseknél vagy lakásváltoztatásoknál

villanyvilágítási

vagy 436

villanyos csengő

bevezetéseket vagy átalakításokat jutányosan és gyorsan eszközöl

Kalmár József

villanyszerelő Arad, Salacz-utca 2.

Egy állami felsőbb leányiskolai tanítónő

keres

az iskola közelében intelligens családnál

2 butorozatlan

szobát, 1901

esetleg teljes ellátással

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Diamant Ferenc

villanyvilágítás, telefon és csengő berendező

Atzél Péter utca 2.,

a színház főbejáratával szemben. Bohus-udvarban.

Csillárok és lámpák

gáz és villanyra.

Az aradi gazdárban leégetett

valódi Auerek raktára.

Drbjz 60 III.

Éveghengerek, arnyók, tulipánok, villanykörték, lámpa szerek és szerelési anyagok legjobb minőségben legolcsóbban kaphatók. 988

Földes Kelemen

orvosi labororiuma

Aradon, Deák Ferenc-utca.

Végez:

hugy, köpet, bélsár, gyomortartalom és hányadék, vér, koros folyadék-gyülemek, epe és hugykőképződmények, nem szervek váladékai, torok lepedék, ondó, anyatej és kor-szövet-tani vizsgálatokat mér-sékelt díjazásért. 288

Telefon szám 184. Mosóintézet átvétel! Telefon szám 184.

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy a hosszú évek óta fenálló és teljes megalégedésre működő, legjobb hírnévnek örvendő

Bettelheim-féle mosóintézetet

Antich Lajos-utca 2. szám átvettém és annak szakszerű kezelését személyesen fogom tovább vezetni. — Főelőnye intézetemnek, hogy a mosást és tisztítást házilag kezel, minden vegyíszert mellőzésével, kizárólagosan kézimossással, melynek következtében a ruha nincs kitéve időelőlőtti romlásnak.

Sok éven át szerzett tapasztalataim remélni engedik, hogy kifogástalan munka szállításával ki fogom érdemelni t. megrendelőim feltétlen bizalmát.

Kiváló tisztelettel

753

FISCHER LIPÓTNÉ,

a Bettelheim-féle mosóintézet utóda Antich Lajos-utca 2. szám.

Lábizzadás, hónaljizzadás

ellen meglepő jó hatású szer a Hajós-féle

általános hintőpor,

szárit, — szagtalanít.

Ára egy doboznak 70 fillér.

313

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul a világhírű törvényesen védett Hajós-féle

ANAGALLIN

használatát által. — Ára egy üvegnek 70 fillér.

„NEVER“

amerikai gummi különlegesség, a képzelhető legjobb övszer. 6 drb egy eredeti fémdobozban 2 kor.

Poloskák kiirtására legjobb szer a Phenolsav.

Ára egy üvegnek 70 fillér.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszerára és gyógyvegyszeri laboratóriumában

Arad, Andrásy-tér 22. sz., a megyeháza szomságában.

Nyomatott Kurzweil János és Társa budapesti festégyáranak festékével